د زړه وینا

د

ګل پاچا الفت

Ketabton.com

اشعار

دزمری میاشت

۱۳۴۱

هجري ش. کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کتاب کښې ځینې اشعار لکه:

ښکلا او هنر- د صلح نړۍ
مینه او دوستي- صلح کل
د بشردوستۍ او بین المللي ملګرتیا، دجهاني اتفاق او اتحاد دصلح اوګډ ژوند تلقین کوي او دیوه عالي فکر او جهان بین نظرپه پیداکولوکښې ښه اغیزه لري.
ښائي چه دا راز اشعار په پښتوادب کښې ډیر لږوي او دیوه ادبي تحول دآغاز بسم الله ورته وویلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانه الفته!

ستاسو دیوان ماوکوت، هغه مخکښې چاپ شوي شعرونه مو خو د غوره اشعارو په نامه نشر شوي دي، دا پاتې شعرونه مو چه اوس راټول شوي دا به په څه نامه شايع کيږي؟ دا ګوندې غوره اشعارنه دي؟

نه! تبعيض مه کوه! غاړه به دې بنده شي.

زما په نظر ستا ټول شعرونه غوره دي، ستا ټول خيالونه ژور اوفکرونه لوړدي، ماته ستا ټولې خبرې ښې ښکاري.

رښتيا! وايي ته خو خبرې نه کوې ته چه داسې ښه شعرونه ويلای شې ولې به خبرې کوې.

ستا شعرونه او ستا نثرونه خو ستا خبرې دي چه د چاپ په برکت هرچاته رسي اوهر څوک پکښې د خپل زړه خبرې اوري.

نو ګويا ته ډيرو خلکو سره ډيره موده او هروخت خبرې کوې.

سيد شمس الدين مجروح

دحمل ۲۵- ۱۳٤۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر گویندۀ حقیقی را ارمغانیست که بدیگران هدیه میکند.

این ارمغان تهنا پیرایۀ حروف و کلمات نیست، جستجوی زیبائی در بازی لفظ و صنا یع فرینده نیست، آهنگ و قافیه نیست ایهام و ادماج نیست، این ارمغان پیام است.

پیام شاعر بدلهای مردم، باندیشه وتخیل مردم بذوق و عواطف مردم، نه تهنا به کسانی که در قلمروی محدود بسر میرند و در یک روز گار زندگانی دارند.

بلکه در هر جا که دل دردمندی می طپد، و در هر روزگارکه مردم تشنۀ مردمی و مشتاق پرورش عواطف انسانی میباشند.

الفت شاعر بزرگوار و دوست دیرین من ازگویندگانی است که این پیام را در کلمات عذب وجان بخش، بما ارمغان کرده و بگفتۀ خودش آنچه را دانشمندان دیگر، در ژرفای چاه فلسفه تعمق مینمایند وی در ماورای ابر های خیال، در سراپردۀ آسمان دل، در سرادق جهان جان جستجوکرده است.

و اکنون استعداد فطری وی پیام خود رابعنوانهای- چراغ زندگی، زیبائی وهنر، .خاک وطن، صلح، دوستی، سپین غر، دهقانی، بهار و خزان، حال، عاقبت، امید، دلهای زخمی، پرواز باز، سرنگونی رایت استعمار، طلوع خورشید، آزادی،و........ در دسترس استفاده گذاشته است.

اگراین قضیه صادق باشد که فضیلت را باید برای فضلیت جست پس این اندیشه های نغز و پیام بشري، کافیست که حضرت الفت را بآوردن وپروردن آن تهنیت گوئیم.

دلو ۱۳٤۰

خلیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت وینا

د الفت د ویناوو دغه مجموعه ما پداسې حا ل کې ولیدله چی د ښاغلی سید محمدایشان الحسینی الافغانی په ښکلی خط لیکلې سوې ده.

دلته دوو تنو هنرمنانو د خپل هنر پیاوړتوب ښکاره کړی دی. ښاغلی حسینی د نستعلیق د هنر ښکلا، او ښاغلی الفت د وینا او شعر ښکلا.

دوو تنو پخو او پیاوړو هنرمنانو لاس سره یو کړی ، او دغه ښکلې اوګلالۍ مجموعه ئې تخلیق کړېده!

دلته دوه هنره سره یو ځای سوي دی، د انساني استعداد دوو برېښناو ځلاکړې ده دوو قلمو خپل مهارت او ښکولو نه انحورکړې ده، ښکلې وینا په ښه خط لیکنه زمونږ د اسلافو ښکلئ میراث دی، او خوښ یم چې دا مجموعه د دغو دوو لرغونو هنرو، یو بشپړ اوکامل مظهر وینم.

ښکلا او جمال په کائناتو کې مختلف مظاهر لري، که د وینا په معنوي اولفظي سمون او جوړښت کې ځان ښکاره کړي، نو لکه د الفت شعر داسې خوږ او خونده ور او جذاب سي خو که د تورو اوکلماتو په ظاهري لیکنی او انځور کړنی کې ظهور اوتجلاو کړي، نو لکه د ښاغلی حسینی غوندې ښکلی او زړه وړونکی خط سي.

دا دواړه نفیس هنرونه دي، د دواړو د الهام سر چینه یوه ده، او هرکله چې له فیاض منبعه د جمال تجلیات ځلیږي، او خپرېږی، نو په کائناتو کې آرت اوصنعت او جمیل فنون روزی. شعر اوښکلی خط، د دې جمالی فعل او انفعال دوه کښلی مظاهر دی.

د ښاغلی حسینی دغه جمال آفرینی خو زموږ د وطن د یوه پیاوړی خطاط مرحوم جناب مغفورسید عطا محمد شاه قندهاري د هنري مکتب یوه مغتنمه نمونه ده چې د پښتنو د فنان ذوق نمایندګی کوی.

اما د الفت وینا!

دلته هم د ښکارندوی د وینا ټینګکار اوصلابت، د خوشحال خان د کلام سلاست او مهابت او د رحمان بابا رقت او د زړه درد ګرده ښکاري، دلته صنعت او جمال په مختلفو جولوکې نڅاکوي، دلته د قندهاری سید روح د خوشحال او رحمان سره لاس ترغاړه ګرزی!

زما د الفت تر منظومې وینا، د ده منثورې ټوټې خوښې دي. دی شاعر اوفنان دئ!

د ده نثر هم شعر دی! خو نظم ئې هم هغسې خوند، هغسې ښکلا، او هغه جمال لري.

دی د خاصو خاصو افکارو په پروربنت او تصویر کې استاد دی، نوی نوی نکات پیداکوي د ژوند انه عمیقو اسرارو ته ملتفت دی، د طبیعت بسیط اوپلن ډګر د ده د مطالعې او غایر نظر جولانګاه ده!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت په وینا کې د نوی دنیا د نوی فکراو مدني تحولاتو اغیزې ښه ښکاري، خو دی د کنړ د څنډو د پښتنو په کوډغلو هم ورننوزی، د خپل قوم په دردونو ځان خبروي له لغړ دهقانه سره د پټې پر پوله کښېني او په داسې وینا ځنی ږغیږی، چې هغه له الفته دکه وی! د زړه له درده حکایت کوی، اوهغه څه وایي چې نو رخلق یې نسي ویلای.

نو زه پر دغوپاڼو (دالفت وینا) نوم ږدم.

داځکه چی:

زه په دې اشعاروکې د الفت اومحبت تجلیات وینم.

رنګینه شعر می مه بوله خبری:

دا روان ځما د زړه د وینو رود دی.

کابل. جمال مینه. د اسد څورلسمه ۱۳٤۱

عبد الحی حبیبی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفت اشعار

چه د پښتو ټولنې له خوا ماته د نظرئې دپاره راکړی شوی وو، ماوکتل، په دې مجموعه کښې نوی آثار او څه پخوانی غوره اشعار را غونډ شوی دی.
اشعار عموماً دوه جنبې لري:- یوه ئې د ژوند او بله ئې د خوند ده، د ژوند پلو ئې حکمت او د خوند پلو ئې کیفیت دی.ژوند بې خونده کیدی شی، خو خوندبې ژونده نشي کیدای!
مګر د شعر کمال دادی چه حکمت او لذت دواړه پکښې واغږ ل شی.
د الفت په غوره اشعارو کښې د کیفیت پله درنه ده، اوپه نورو اشعارو کښې ئې دحکمت پلو ډیرکوښښ شوی دي.
زما په عقیده که شاعر د خپلو خوندورو اشعارو تکرار لازم وبولي نو څه دباک خبره خو به نه وی! د دنیا ټولې مشهورې ژبې د لیکوالو او شاعرانو د قلم په قوت لوړ معیار ته رسیدلي دي. شعر باید د ژبې له پلوه د فصاحت اوبلاغت لرونکی وي چه د ژبې ادبي معیاراوچت کړی شي. او دمعنی له پلوه باید د څه داسې الهاماتو درلودونکی وی چه د عصر اوزمانی پیغام ورته ویل کیدی او د قوم د فکر د تنویر او د ذهني تربیت موجب ګرځیدی شي! د ښاغلی الفت په شعر کښې دغه مزایا لیدل کیږي. په تیر وختونو کښې چه چا د الفت صاحب اشعارلوستی دی بې تاثیره ترې نه دې پاته شوی، اوپه پشتنی جامعه اونوره نړی کښې ئې ښه شهرت حاصل کړی دی، پښتو ژبه د پخو شاعرانو کلام او دیوانونو ته زیاته اړتیا لري ځکه چه د ژبې او شعرنسبت یو تر بله داسې دي لکه د بدن اوساه تعلق، نو زه په خپل نوبت د الفت صاحب اوداسې نورو شعراؤ د کلام د مجموعو د نشراو چاپ طرفداریم.او د پښتانه جامعې د پاره یې ګټورکاربولم.

۲۸ د حوت ۱۲٤۰ قیام الدین (خادم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه مننه

د وطن له مشهور اومنلي خطاط ښاغلی سیدمحمد ایشان الحسینی الافغانی څخه ډیر خوښ یم چه زما دغه اشعار یې پخپل ښکلی خط صورتاً داسې ښایسته کړل چه د نظر د خاوندانو نظرجلبوي او د هر چاسترګې پرې خوږیږي.

هماغسې چه یو شعر د ښه آو از په برکت او د موسیقی په ملتیا بل کیف او اثرپیداکوي ښه خط هم د شعرښکلا او رڼا ډیره زیاتوي.

کله چه یو هنر له بل سره مل شي او یو ښایست په بل کښې حل شي نو هغه څه ترینه جوړشي چه سترګې ئې په لیدو، غوږونه یې په اوریدو او زړونه یې په مینه اومحبت نه مړیږي.

که چیرې یوه ډیره ښکلې سندرغاړې چه له ډیرښه صورت سره ډیرښه آواز او د موسیقی هنر هم ولري او یوښه شعرپه مجلس کښې په ساز او سرودکښې ووایي یقیناً یې اغیزه څو چنده کیږي.

ښه شعر په ښه خط همدغسې وګڼه.

ښائي چه د دې کتاب ځینې اشعار هم داسې وي چه له حسن خط سره د لفظ اومعنا حسن هم ولري او نورعلٰی نورٍ ورته وویلی شو.

د دې اشعارو په چاپولوکښې دپوهنی دتجارتي مطبعې د ښاغلی رئیس او د طباعتي مدیر او نورو کارکوونکو حسن قبول او ښه مرسته هم د تشکر وړ ده ځکه چه په ډیر لنډ اوتنګ وخت کښې ئې د دغه کتاب چاپول په خوښۍ ومنل اوله ډیر ژر چاپولو سره ئې دښه چاپولو ډاډ هم راکړ.

د پښتو ټولنې د ښاغلو غړو او مسلکی مجلس ښه نظرچه د دې اشعارو د چاپولو په تصویب کښې یې ښکاره کړ د ډیر قدر وړدي ځکه چه بې د دوی له نظریو او منښت څخه دا کتاب د پښتو ټولنې له خوا نشو چاپیدلی.

د دې کتاب لیکل په ښه خطاط او بیایې په آفسیټ چاپول د مسلکی مجلس د تصویب او د واکمنې جرګې دمنظورۍ برکت دي چه زه ورته په درنه سترګه ګورم.

ګل پاچا (الفت) د زمری ۱۵ مه
۱۳٤۱

فهرست

سرليك:	مخ:	سرليك:	مخ:
شاعر	۱	زما حال	۳۹
بسکلا اوهنر	۳_۱	داميدرڼا	۴۰
دصلح نرۍ	۵_۳	لمره!	۴۲_۴۰
مينه اودوستي	۷_۵	دوطن ترانه	۴۳_۴۲
صلح کل	۷	دافغان ترانه	۴۵_۴۳
ابتکار	۸_۷	ديووالی ترانه	۴۵
ژوند	۹_۸	دمعارف ترانه	۴۶_۴۵
دمونشن دسفريوه خاطره	۹	دغيرت سندره	۴۷_۴۶
دهقاني	۱۱_۱۰	استعمارچيان	۴۷
دوطن محبت	۱۱	علم او معنا	۴۸_۴۷
دوطن پالنه	۱۳_۱۲	دپلار توره	۴۹_۴۸
ګرانه وطنه!	۱۵_۱۳	نه ځي	۵۰_۴۹
دوطن خاوره	۱۶_۱۵	ښکاري باز	۵۲_۵۰
سپين غر	۱۸_۱۶	زخمي زړه	۵۹_۵۲
په باغ کښي	۲۰_۱۸	دشاعرنظر	۶۰_۵۹
آزادي	۲۰	څه ګورم	۶۰
دزړه شکوه	۲۱	غريب ماشوم	۶۲_۶۱
دژوند ډيوه	۲۳_۲۱	خوارحسن	۶۳_۶۲
پسرلی راغلی	۲۳	همدردي	۶۴_۶۳
دبهارفيض	۲۴	حسن اونظر	۶۵_۶۴
دخزان سندره	۲۶_۲۵	بډای	۶۵
دمني خاطره	۲۷_۲۶	ماشوم	۶۶
په وربل باندې ګرد	۲۷	غزل	۶۷_۶۶
دحسن جلوه	۲۸	دنازمېرمني	۶۸_۶۷
ملت اومملکت	۳۰_۲۸	په ليلی پسي ځم	۶۹
لوی افتخار	۳۲_۳۰	څومره به ښه وي	۷۰_۶۹
ويده ګوجر	۳۳_۳۲	څه يم	۷۱
ناخاپي کاڼی	۳۷_۳۳	زما ګناه	۷۲_۷۱
ټکی اوريا	۳۸_۳۷	زما خوب	۷۳_۷۲
عاقبت	۳۹_۳۸	انسان	۷۴_۷۳

فهرست

سرليك:	مخ:
ثه جوړشوه؟	۷۵-۷۶
عدالت	۷۶
دوه ماموران	۷۷-۷۸
دحق جذبه	۷۹
خاورې اوګردونه	۷۹-۸۱
فرداوملت	۸۱
علم اوپوهه	۸۲
سړيتوب	۸۲
همدردي	۸۳
سياست	۸۳
بې قدري	۸۳
ديمركراسي	۸۴
دروح اطمينان	۸۴
صبر	۸۴-۸۵
ددنيا قانون	۸۵
يوسف اوزلېخا	۸۵
فكر او مينه	۸۶
آشنايي	۸۶
فكراو كار	۸۶-۸۷
بې خبري	۸۷
علت اوسبب	۸۷
دهقانه	۸۸
شعر	۸۸
مات كودړی	۸۸-۸۹
خوشحالي	۸۹
تور او سپين	۸۹
شعراو حكمت	۹۰
سپين او تور ديوان	۹۰-۹۱
حقيقت	۹۱-۹۲
ثواب	۹۲
دشاعرشعار	۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

شاعر

څه رندي اوڅه شورڅه مستي   څه بلبل غونډې ګل پرستي
دعشق اوربانډې سوی ستي   دشاعر ده همدغه هستي

لکه ګل جګرخون او خندان   دبهار په وږمه پرېشان
په وربل په کاکل دجانان   لکه تاج وي په سر، سرګردان

نرم زړه دعيسی خوښوي   خوفرعون اوقارون غرقوي
دنمرود تېول بتان ماتوي   دښايست بت ته سرټيټوي

له هرقيده آزاد زنداني   دعشق غم ګنې تاج سلطاني
ورسره شامدام حيراني   سرکښې فکراوخيال جهاني

نه يې يارچېرې شته نه ربار   خو آرزو ورسره دديدار
خدای خبرڅوک راځي په دې لار   لري ډېرنامعلوم انتظار

ښکلا او هنر*

په هرځای کښې په هرڅاکښې چې ښکلاوي
دېورپ دافريقې که داسياوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنظرخاوندپه مینه ورته ګوري
مسلمان وي اوکه ګبرکه ترساوي

دلته فرق دامریکې اود روس نشته
ښکلی ښه دی که دهرسرددنیا وي

ذوق اومینه خدای آزاده پیداکړې
شاعران له قیداوشرطه بې پرواوي

پتنګان ورسره عشق لري هرګوره
دډیوې ځای که مسجد که کلیساوي

ښه آهنګ چې په هرسازکښې وي موزون دی
که رباب وي که شپیلۍ وي که داریاوي

نندارو اوتماشوته به ورځمه
دهرچاپه ساز چې ښکلي په ګډاوي

چې په هره ژبه وي ښه شعرښه دی
که زما وي که دتاکه دبل چاوي

ښه تابلودهنرمن خوښوي هرڅوک
که دچین وي که دهندکه دبرماوي

په الفاظوکښې وي ډېراختلافونه
یوله بله متفق اهل معنا وي

ددوستۍ کورکښې دتوراوسپین فرق نشته
په هرچاکښې چې وي مینه خوښ زما وي

په سپین مخ چې توري زلفې راخورې شي
دښایست دډېوې لاښه تجلا وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورله سپین سره ښه ښکاري سپین له توره
څه به ښه وي چې یوبل سره پخلاوي

دهنرصنعت اوحسن په عالم کښې
هریوګل چې په هر رنګ کښې وي زېباوي

ښکلی مخ له هرې خواچې راښکاره شي
د الفت سترګولیدلی لاپخوا وي

دصلح نړۍ

هغه ورځ به بختوره وي هرګوره
چې دسپینوزرونه تورنه وي له توره

کرکه نه وي یوله بله محبت وي
ورورولی صلح صفاوي ښه نیت وي

مرورخلق یوبل سره پخلا شي
نه چې غوښه او چاړه هغه او داشي

بشري دوستي قایمه په جهان وي
خوښ په صلح هم کافرهم مسلمان وي

نژادي تویپرهیڅ نه وي په دنیاکښې
نه په شرق اونه په غرب نه امریکاکښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

استقلال منلی حق دهرملت وي
خوقايم په ملتوكښې اخوت وي

داخورنګه ساز آواز دهېوادونو
شي يوه اركسترا د ولسونو

دګډژونداصل واساس اصلي منظوروي
جهاني عدل وانصاف صحيح دستور وي

هرملت په هرنظركښې وي ښاغلی
كه په هررنګ وآيين كښې وي راغلی

سرېتوب وي محترم په هرلباس كښې
په زري جاموكښې وي كه په كرباس كښې

داسې وساتي هرڅوك خپل مسلكونه
چې ونكړي يوله بل سره جنګونه

ټول جهان ددوستۍ كوروي سرترسره
دجنګ ويره شي له زړونونه بهره

زورتړلی وي دصلح په قانون
مهارشوی مست اوښان وي دجنون

تويول دوينوشرم او پېغوروي
شرمنده ذليل سرټيټی ظلم زوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ شي هرچېرته دصلح بيرغونه
شي په سمه لارروان سياستونه

دانسان زړګی له جنګ اوجګړې تورشي
توره ماته شي اوجوړورنه خه نورشي

خوله نه وي علامه دخجالت
په خدمت خولې کېدل وي شرافت

يوله بله محبت مهرباني وي
د „الفت“ هيله اوفکر جهاني وي

زه له تاځنې ځاريږم ته له مانه
که جداهم وي زماآيين له تانه

مينه اودوستي *

مينه ګلزارته بلبلان راولي
بلوډيووته پتنګان راولي

شاه دګدازړه ته نږدې کاندي
دخوارجونګړې ته سلطان راولي

که يوپه ځمکه بل اسمان کښې اوسي
ځمکې ته ستوری داسمان راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوارعاشق ددلداری دپاره

په توره شپه ماه تابان راولي

ښکلی چې ګورم ګېنې مې نیسي

مینه په مابانديې پریان راولي

ګوره په سپین مخ باندې توري زلفې

توره شپه ځنګه مهرویان راولي

په ښکلومینه دهرچاراځي

خواران زما مینه په ځان راولي

دغریبانواوبې وزلو دوستي

سرې په خیراوپه احسان راولي

زړونه باغ شي ددوستۍ په هوا

دښمني زړونوته خزان راولي

دوستي دجنګ اوجګړومخه نیسي

صلح وسلام امن وامان راولي

یودوست دبل دوست دخوښۍ دپاره

خواري زحمت تکلیف په ځان راولي

دتوروسپین اوسره دوستۍ خاطرته

سپین مخ سرې شونډې تورچشمان راولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دستر کوکور کښـــــــــــي ســــــــــپين اوتــــــــــورچي ګـــــــوري

درتــــــــــه دګـــــــــډ ژوندشـــــــــا هـــــــــدان راولـــــــــــي

صلح کل***

لـــــه واړه کـــــوره راوځـــــه لــــوی جهـــان ســــره اشـــنا شـــه

خپـــل اوقـــام نـــه راوچـــت شـــه لـــه انســـان ســـره اشناشـــه

لـــــه هګـــــی نـــــه رابهرشـــــه پـــــه قفـــس کښـــي مـــه اوســـيږه

لــــه دي ټيټـــــي هواپورتـــــه لــــه طيـــــران ســـــره اشناشــــــه

دزمــــــــان مکـــــــان پـــــــه قيدکښــــــي اوســـــېدنه اســــــارت دی

محدودمـــــــــه اوســـــــه هرګـــــــوره لا مکـــــــان ســـــــره اشناشــــــه

دبنـــــــــــدي فکرخاونـــــــــــده دوهمونـــــــــــو نظربنـــــــــــده!

کـــــه ذهنـــــي آزادي غـــــواړي لـــــه عرفـــــان ســـــره اشناشـــــه

کـــــه دځـــــان پـــــه شـــــان انســـــان تـــــه دربـــــدلی يـــــي ســـــرکوزی

ځـــــان دي نـــــه دی پيژنـــــدلی لـــــه خپـــــل ځـــــان ســـــره اشناشـــــه

چـــــي دجـــــاه وجـــــلال بـــــت تـــــه پـــــه ســـــجده بانـــــدي نســـــکوريي

بـــــي ايمانـــــه راتـــــه ښـــــکاري لـــــه ايمـــــان ســـــره اشناشـــــه

چـــــي ســـــړی هرځـــــومره لـــــوی شـــــي ترځـــــان لـــــوی ســـــره آشناشـــــي

والاشـــــان ســـــره آشناشـــــوي دخـــــدای شـــــان ســـــره اشناشـــــه

دجهـــــان تـــــاريخ تـــــه ځيرشـــــه دبـــــدلون اړخونـــــه ګـــــوره

کُـــــلّ يـــــومٍ هُـــــوَفي شـــــاٍن دی لـــــه هرشـــــان ســـــره اشناشـــــه

اور،اوبوســـــــــره دي کــــــــار دی پـــــــه خوږوترخوژونــــــــدی يــــــــي

صــــــلح کــــــل شــــــه ! داضــــــدادو، خانــــــدان ســــــره اشناشــــــه

ابتکار

فراخــــــــــی کښــــــــــي خوشــــــــــحالي مبتــــــــــذل کــــــــــاردی

پـــــــه تنګســـــــه کښـــــــي چـــــــي وي خـــــــوښ داابتکـــــــاردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوې خوښه په ډولۍ کښې ده هرګوره
رقاصې لره پراخ میدان په کاردی

یوچین کښې بل په کوټ پتلون کښې خوښ وي
ځوان دپېغلې زوړدکونډې خریداردی

دیارغېږکښې که وي هرڅوفشارونه
په همداسې مضیقه کښې خوښ دلداردی

کوټنۍ کښې زاهدخوښ په ریاضت دی
عیش عشرت ښځه بېزاره پرهېزګاردی

مجاهددحق دلارې چې هرڅوک وي
دخلیل په شانې خوښ په سره انګاردی

دکوګل په تنګ قفس کښې زړونه خوښ دي
چې لاس تنګ شي نودګېډې عمرخواردی

ګېډو خوښ وي دکندو خولې ته چې ګوري
مین ګوره! خوښ په تنګ خوله دیاردی

ژوند

لاس به وانخلم له ژونده که مې دواړه لاسه پرې کا
ځم په سر دژوندپه لاره که مې څوک پښې ارې کا

که مې وکاږي دوه سترګې ژوندته ګورمه په مینه
زړه له ژونده نه توریږي که ژوندون توري تیارې کا

دنمرود په اورکه سوزم له ژوندونه بېزارنه یم
دبلاپه خوله کښې هم لا،ژوندون ماته اشارې کا

ژوندمې خوښ دی په هرحال کښې دژوندمینه راسره ده
همدغه مینه په زړه کښې راپیدابښې بېې اسرې کا

ژوندقوت دی حرکت دی مخکښې تګ دی محبت دی
دژوندون دباغ بلبله شپه او ورځ دغه نارې کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مايوســـــي لويـــــه ګنــــاه ده مـــــرګ دی مړينـــــه ده فنــــاده
پـــه اميـــد ژونـــدون تـــه ګـــورم کـــه چـــرې راتـــه تېـــرې کـــا
ژونــــــدچې هرڅنګــــه وي ښــــه دی هرڅــــوک غــــواړي چــــې ژونــــدی وي
مګرژونــــــدغلامۍ دې خــــدای بربـــاد خــــاورې ايــــرې کـــا
کـــه نـــــورهېڅ نشـــــۍ کــــولۍ وچ اوشنډشـــــۍ غلامــــانو
غلامــــان چــــې پيدانشــــي بــــاداران بــــه بيچــــارې کـــا

دمونشن دسفريوه خاطره***

دلتــــــه بـــــــل رســــــم و رواج بلــــــه دنيـــــا ده
مينـــــــه پټـــــــه چانــــــــه نـــــــه ده بـــــــرالاده
ښـــــــــکلول غېږکښــــــــې نيــــــــول دنورومخکښــــــــې
کــــــه پــــــه خوښــــــه اورضــــــاوي خــــــه پـــــــرواده
پـــــــه غلانــــــــه دي پـــــــه ښـــــــکاره دي يـــــــاراني
نــــــه هجــــــران شــــــته نـــــــه دهجرترانـــــــــې
بـــــــــې ريبـــــــــاره وصــــــــــالونه شـــــــــامدام دي
نشــــــــته کـــــــــوډې نــــــــه تعويذنــــــــه شـــــــــکرانې
کـــــــه پـــــــه ګــــــل پـــــــورې ســـــــينه مـــــــږي بلبلــــــه
کـــــــه دشونډوښــــــــــکلول وي يولـــــــــــه بلــــــــه
نـــــه پېغورشـــــته نـــــه رټـــــل شـــــته نـــــه تورونـــــه
کـــــه هرچـــــا لـــــه ځـــــان ســـــره خـــــوک ګډولـــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهقانی

دهقاني خومره ښه کاردی   هردهقان سړی مالداردی
لري مېرېږ اوپسونه   شنه پټي اوشنه باغونه
همېشه په شنوباغچوکښېږ   پاس دونوپه سروکښې
نغمې اوري دبلبلو   وينې ښې غنچې دګلو
دخپل لاس له برکته   اوله خپل عالي همته
له سپېروخاوروخپل ځانته   خپل اولاداوبل انسان ته
خوندورشيان پيداکړي   داتياره جهان رڼا کړي
وچ ډګراوبيابان   کړي شاعرته ګلستان
په خوږومېوومرغان   په ګلانو بلبلان
کړي خوشحال له خپله ځانه   ټول دده شي ثناخوانه
که غلې اوکه مېوې دي   که دګلوښې غنچې دي
که طعام که فاکهه ده   که دښه ځای ننداره ده
ددهقان دلاس اثردی   دهقاني ښه لوی هنردی
ددهقان دبازو زوردی   چې نن داجهان سمسوردی
جغ اوسپاره ددهقان   آبادي ده دجهان
دادښکلوښه لباس   داد چاپه سرالماس
دبډای کورکښې سره زر   داښايسته ښکلی زيور
ددهقان دکارحاصل دی   پرې پوهيږي چې عاقل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس تېاکی ددهقان

درګوهرلاس کښې دخان

دوطن محبت*

دوطن په محبت باندې قسم خورم
چې دځان له غمه زیات دوطن غم خورم
دوطن دشرف سپریم نه وېرېږم
که دتوروګذارونه دم په دم خورم
داخورې، غورې ګولې دې وي دنورو
دوطن دفاع کښې زه ګولۍ دبم خورم
کفن نه غواړم دژوندجاموکښې دروم
دجنت باغ کښې مېوې رقم رقم خورم
یم پرهېزدبې ننګۍ له خوراکونو
په غیرت ګټلې شی به ولې کم خورم
دوطن داعتلاتېرې یم ځکه
لکه ګل هره شپه څاڅکی دشبنم خورم
زه هغه یم چې تل ننګ په وطن خورمه
هغه نه یم چې رشوت سود اوسلم خورم

چې په سرمې دوطن خدمت منلی
څه پرواده که خپل سرلکه قلم خورم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن پالنه

لکه شمع که ځان وسوزې په اورته
نوبه هله کړې رڼا مینه اوکورته

که فرهادغوندې دې غرونه سوری نکړه
دشیرین وطن په عشق کښې یې نامتورته

په خولویې دتندې که آبیاري کړې
دوطن دګلوباغ به کړې سمسورته

که په اوراوبوکښې تېغ غوندې غوټه شې
نوپه سربه ددښمن شې هله سورته

لکه ونه که بارنکړې په سرپیټۍ
وبه نه شېندې خوږه مېوه هرلورته

که دباډپشان دې ځان کړسرګردانه
نوبه وچې کړې خولې له مخ دورورته

دپښې غوندې ځان ورکړه حلاجې ته
چې کړې پټ دخپل وطن لوښ اوسرتورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دځمکې هومره لوی یې حرکت کړه

تنبلي اوسکون بوله لوی پېغورته

دوطن آب وآبرودې که شوه تویه

په سیالانوکښې به سرجګ نکړې نورته

دا اوبه چې ته یې ځکې دوطن پې دي

نووطن بوله په شان دخپلې مورته

چاچې اینبی په دې تې درسره خوله ده

هغه خوراو ورورګڼه دسترګوتورته

هېڅکله په بدنظرورته مه ګوره

لکه ځان دهغه هم اوسه غمخورته

په „الفت“ به بېګانه اوپردي خپل کړې

وبه نکړې دغه کارپه زراوزورته

ګرانه وطنه!

ګرانه وطنه! څومره زیبایې

جنت دځمکې زړه ددنیا یې

ښاغلی تاج ته دایشیایې

وړدستایلوته په رشتیایې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لعل وګوهرشته ستابدخشان کښې

تمدن خورشوستا په جهان کښې

ننګيالی تادی هروخت روزلی

ښه ښه ځوانان دی تازيږولی

کارنامې ستادي تاريخ ساتلی

ستافرزندان دي څومره غښتلی

زمريان پراته دي ستاپه لمن کښې

تل پسرلی وي ستاپه چمن کښې

دوطن ورونوبياشئ راپورته

دښمن پرې نږدئ خپل کلی کورته

دتوري غر موتللی هرلورته

څوک ټينګېدی شي زمونږه زورته

مونږ دي مات کړي ډېرقوتونه

مونږ لاندې کړي ډېرهېوادونه

ښاغلی نسل دآرين يو

يومومذهب دی ديووطن يو

فخرمويودی لکه يوتن يو

مين په هرګل دخپل چمن يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اووطن نه ټول قربانیږو
ځای دغیرت دی کله دریږو

دوطن خاوره

چې کیمابوټی پسې ګرځي څوک په سمه اوغر
دوطن خاوره ده کیماورکړئ سراغ اوخبر

له سپیروخاوروپیداکیږي څه چې غواړي بشر
که زحمت واخلي په ځان باندې اولري څه هنر

په کاراوزیاربانديې له توروخاوروزرجوړیږي
دکاریګردلاس تناکونه ګوهرجوړیږي

ستاکه خوراک دي که پوښاک واړه له خاوروپیدا
حیف وافسوس دی که آباده نکړې خپله بیدیا

یاپرېږدې خاورولاندې پټ خپل معدنونه وریا
څه چې لری وایې خلې ته په ګران قیمت له بل چا

نفت په کاله کښې تاپیپونه ګرځول ورپسې
اوبه منګی کښې وې ته تږي ګرځېدلې هسې

وری زمونږدې اوشړی اخلوله بل ځنې تل
پوټکی زمونږ دی جوړوي ترینه بوټونه یوبل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلان زمونږدي بوي وي يې دپرديوبلبل
هرڅه لروخوده خالي زمونږلمن اومنګول
راشئ چې وغړووسترګې شاوخواوګورو
ښکته اوپورته سمه غرخپله صحراوګورو

خلق غرونه کيني پکښې راز راز خزانې لټوي
زمونږ ځوانان پکښې دسوو وچې خادې ټولوي

څه چې پيداکړي هغه اخلي خپلې شپې تېروي
ځمکه که کيني نورڅه نکړي جنازې ښخوي
نورولـه وسپنې فولاد اوماشينونه جوړکړه
مونږ ترې ناقص اسباب اوپڅ لرونه جوړکړه

سپين غر*****

چاويل چې كوه قاف نه هغه خوا يوه كلا ده
ښاپيريان پكښې اوسيږي پكښې بل شانته هوا ده
پيره دارېې يوسپين ديودی ورنه ويره د هر چا ده
څوک پردی نشي ورتللی لارېې سخته ده بيشانه
داقصه مې اوريدلی په يووخت كښې وه لـه چانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوهېږم هغه سپين ديو   داسپين غردى ننګرهارکښې

دخيبرله دروازې نه   دې خواپروت دى سخته لارکښې

بې پښتونه بل څوک نشي   ګرځېدلى دې ګلزارکښې

چې له شنوزمريوډک دى لري هسې لوى ځنګلونه

په هواکښې يې تل ګرځي سپين بازان کوي څارونه

ښايسته له هروطنه   اوله هرملکه زيبادى

تورنښتريې تورې زلفې   تک سپين مخ يې دليلادى

سپين سپېڅلى ښکاره کېږي   ته به وايې سپين سبادى

دسپوږمۍ اودنمر کوردى ځکه هومره دى روښانه

هرسحريې له کنډوه نمرراخېژي له آسمانه

پاس دغره په سرځلېږي   تجلى دپلوشوده

نمرسپوږمۍ پکښې ځان ګوري   آيينه دپرښتوده

تکه سپينه رڼا برېښي   درحمت دنورورشوده

هسې ښکاري لکه داچې دملکوکوه طوروي

له اسمان نه ورېدلى په دې ځاى سپېڅلى نوروي

دجنت دباغ ورمۍ دي   چې هروخت دلته لګېږي

درڼوستوروډيوې دي   پکښې هره شپه بلېږي

له صياده ويره نشته   زرکې خاندي هوسېږي

دپښتون لويه ځانګوده کاڼوګټونه تياره

خداى دې نه کاچې پردى به کله مومي ورته لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرې خواته یې بهېږي   جړوبی اوابشارونه
دشرابو اوعسلو   پکښې شته دي ډک رودونه
ښه لمن لرې سرسبزه   پکښې مېشت دي ولسونه

ښایسته ښې منظرې دي پښتانه یې ننداري کړي
دسپین غره تورې لښکرې دښترویې پېرې کړي

دامتل دی پښتونکښې   په لوی غره دخدای نظروي
دسپین غره دپاسه ځکه   تجلی شام وسحروي
نمر لا څرک نه وي وهلی   درناهلته اثروي

کوه طورغوندې ځلېږي خوافسوس چې موسی نشته
چې الهام ورځخه واخلي هغه لوی رهنمانشته

په باغ کښې***

ښکلی باغ تازه چمن ودګلانو
شین سحراوشوروشورودمرغانو
په سل قسمه اوازونه ښې نغمې وې
هرطرف ته دبلبلوترانې وې
یومرغه ویل داخومره ښه دنیاده
ښکلی بڼ تازه ګلش تازه هواده

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې شنوپاڼوکښې ژوندېرغنيمت دی
ددې باغ خوږې مېوې ښه لوی نعمت دی

مګرويره ده په کارله صيادانو
له بې رحمه بې انصافه انسانانو

تنګه کړی په مونږ دوی دغه فضاده
ددوی وصف ګوره يسفک الدما ده

يوبندي کړي په قفس کښې چې ويېږه
بل په سره اوربانددې نيسي چې کړېږه
کاشکی نه وای پيداشوي انسانان
دادسختوزړونوخاوندان
له بل لوري ورته غږشو داخه وايې
ته چې دغه شينکی بڼ دارنګه ستايې
داخوخپله هسې نه دی پيداشوی
انسان ډېرزياراوزحمت پکښې ويستلی
که انسان نه وی دا باغ وچه ميره ده

ښايسته کړی خوانسان دا منظره ده

بې باغبانه دغه باغ نه پاتې کېږي
داګلش په سپېره ډاګ باندې بدلېږي

په جهان کښې که بې رحمه صيادان شته
ورسره ډېرزيارويستونکی دهقانان شته
که يووينې تويوي اوخونرېزي کړي
بل په کارکښې شي خولې عرقرېزي کړي
ديوه لاس کښې که توره اوټوپک دی
دبل لاس ګوره تڼاکوښخه ډک دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای په سروګلومینو نندارچیانو
هیروئ مه کاراوزیاردباغبانانو
دهقانان لري په تاسوډېرحقونه
دهمدوی دلاس پیدادی داګلونه

آزادي*****

په شړی کښې نښه یم زه آزاد فقیر

نه وریښموکښې چینجی غوندې اسیر

په خمتاکښې حرازاد نښه دی سل ځله
له غلامه چې لباس یې وي حریر
دوژغنوپه کېږدی کښې که آزاد یم

یوویښته به یې ورنکړم په کشمیر

په ویجاړه کښې مرغه ځاله کښې خوښ وي
په قفس کښې دسرو زرووي زهیر
چې مرغان په هواوینم چرګ په ځمکه
راته یاد داسارت شي بدتاثیر
همېشه اسیرمرغه دي خوړل شوي
اوبښکې یې بالښت دخان اومیر
له لیندی داسارته چې خوک خلاص شي
بې وزروپه هواځي لکه تیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزړه شکوه

ګلونه ډېردي ګلرخان نشته   دګلوخواکښې بلبلان نشته

ننداري شته دي سترګوردپاره   دسترګوروقدردان نشته

مطلب دپاره تګ راتګ ډېردي   مینه پالونکی آشنایان نشته

په باغ وبڼ کښې تازګي ګورم   تازه فکرونه نن زمان نشته

دلوبومنډومیدان جوړشوی   میدان دفکردجولان نشته

په ادیرو به ګلان راشنه شي   په مړوتاثیرنوردباران نشته

په خوله ډېرښه دی زړه یې ښه نه دی   ښه فکر نشته ښه ګمان نشته

مین په ګټه زړه شي دګټې   سنګدلان ډېردي موم دلان نشته

دزوراو زروغلامان ډېردي   دلته دزروصاحبان نشته

هوا هوس کړه خلق مریونه

آزاد هوس نه یوانسان نشته

دژوند ډیوه

شپه دوصل وه مجلس ودیارانو

دمینو د دردمنو رنځورانو

دژوندون ډیوه دعشق په اور رڼا وه

دخلوت کورکښې دحسن تجلاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کتل مې له کوم لوری پتنګ راغی
لوغړن او تلولی په غورځنګ راغی
ډېربېتا به و چې ځان ستي په اورکړي
سمدلاسه ځان په اورباندې نسکورکړي
دتن پېټی له خپل ځانه کاندې لرې
کړي پيداځانته دروح نوري وزرې
کوم زړه سواندی ورته ویلی ګوره سوزې
ژوندون ښه دی په دنیاکښې یوڅوروځې
دومره پاتې شه چې ووینی سباته
په رڼاورځ یوځل وګوری دنیا ته
پتنګ ووې زه مین په دې رڼا یم
له قدیمه په ډیوه باندې شیدایم
زما ژوند لکه ډیوه دځان سیزل دی
ځان ساتل له سوزېدونه مړه کېدل دی
ډیوه هغه وخت ژوندۍ وي چې بلېږي
مري هغه وخت چې له اورڅخه بېلېږي
زمونږ مرګ اوژوندله نوروفرق لرینه
له سیزلو نه نجات دی زمونږ مړینه
سوزوساز د زندګۍ ښه تماشاده
بې رڼا اوسېدل مړینه اوفناده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دعشق له نوراوناره نه ویریږم

دخلیل په شانی سرولمبوته لویږم

پسرلی راغلی

باغوانه زیری مې درباندې پسرلی راغلی

وخت دګلانواوموسم ډېرګلالی راغلی

داپه سحرکښې غوړیدلی دګلاب غوټۍ ده

که دښادۍ په ورځ دسروزروتالی راغلی

دغه شنې پاڼې دي چې ځان پکښې سوسن پټ کړی

که له جنته دخلعت ښایسته کالی راغلی

بلبله ګرزي خپل پردی باندې دازیری کوي

چې ګل ته ګورئ بیازماښایسته لالی راغلی

اوزي صحراته ښایسته جونی ګلانوپسې

دفرش دپاره غرو رغوته شنیلی راغلی

بیا د"الفت" اومحبت ناري بلبله وهي

په ګرمجوشۍ کښې بهارخومره بریالی راغلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهار فیض

پسرلی بیاراغی وطن ته له فیضانه سره
بیاېې راوری ډېرګلونه دي له ځانه سره

په یوه میاشت کښې ګوره حمل[1] په غوایي شي بدل
پسرلی دغسې کومک کړې له دهقانه سره

واړه جهان ګل وګلزارشه دبهارله فیضه
مینه پیداشوه دهرچاله دې جهانه سره

په غرو رغوکښې دګلانو چمنونه وینم
سل آفرینه په بهارله دې احسانه سره

دغوټۍ زړه په باغ کښې تنګ شه دصحراپه ارمان
ریدي دامان ته دي وتلي ارغوانه سره

زمکې آغوستی سرترپایه شنه جامه دجنت
ځکه سیالي کوي له شنه ډنډ داسمانه سره

چې شنه پټي سمسورباغونه دلته هلته وینم
دهقانه ستا دې کور ودان وي له باغوانه سره

---

[1] : دپسرلی لومړی میاشت حمل او دوهمه ثورده چې حمل په لړ لفظي تغیرورغومی اودګېدی بچی ته وایې اوثور دغوایې په معنی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخزان سندره***

خزان راغی رنګ وبوی لاړه له ګله
ځکه چېرته غلی شویده بلبله

داشني پاڼي ورځ په ورځ ګوره زېړېږي
سرسبزي اوتازه ګي يي وبايلله

پاڼي رېږدي لکه زړونه دخوارانو
دخزان سړه سيلۍ ولګېدله

زېړي پاڼي چي رېږي خو رالوېږي
ځکه اخلي رخصتونه يوله بله

هغه پاڼه سيلۍ وړوره کومي خواته
چي زما اوستا په سرسوری کېدله

او س کابل دخوارغريب ټاټوبی نه دی
ګذاره په دې هواکښي شوه مشکله

له کابله د خوارانو کډې ليږدي
ننګرهاره! ته اوس ښه يي له کابله

چي هرڅوک پناه دروړي په بده ورځ کښي
ته يي ساتي ديخنۍ له چپاوله

ستاوبه لکه غومبسي چيچل نه کا
ستا هواده بي آزاره معتدله

تاساتلی تازه ګي اوسرسبزي ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګل پاڼه دې خزان نه وژغورله
دګابل خوبان طواف ستادګلشن کړي
ګل دې اخلي خراجونه له وربله
بدایان دې هم هواته هوسېږي
درروان دې ګرنډیوکښې په ځغله
تل سمسوراوسه لغمان اونګرهار
برکت اوخیردې زیات شه یوپه سله
زېړنارنج دې په شنوپاڼوکښې داوايي
په خزان کښې مې بهارګوره عاقله

دمني خاطره

دخزان تابلوري خومره رنګونه
راشئ! وګورئ دزېړرنګ عالمونه
داچې باغ کښې طلايي رنګونه وینئ
که پوهېږئ خپل قیمت ښيي باغونه

☆ ☆ ☆

خزان راغی منظره دباغ شوه بله
ونوبوټوطلايي کړه جامه خپله
په طلاؤ کښې ډوب شویدي باغونه
په دولت مینه مه کوره ورځغله

☆ ☆ ☆

ساړه راغله زېړي پاڼي راتوییږي
سورتنور دغریبانوپرې تودیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګرمۍ کښې که يخ سيورى دراحت و

په سړوکښې سره لمبه ده چې بلېږي

☆ ☆ ☆

ګله ګل ګله مېوه وي په باغوکښې

ګله سيورى ګله اوروي په دېروکښې

ګله پاڼې دي په کارګله لرګى

هرڅه شته دي دباغونوپه کوروکښې

☆ ☆ ☆

په وربل باندې ګرد

خاورې شومه نومې ځاى پاس په وربل شه

له دې رشکه په ګلشن کښې مړاوې ګل شه

دلاله زړګى شه تورله ډېره غمه

له ناکامه دصحرالورته مايل شه

نرګس زېړشه له ارمانه شينکى باغ کښې

چې داځاى وحق زما ولې دبل شه

آسمان هم له قهره شين شه چې داولې

په معنې کښې جګ له مانه يوپه سل شه

دعاشق بري په عجزاوپه نياز دى

چاچې کړله سرلويى راته خجل شه

زاهدقرب غوښته په زوردعمل باندې

همدغه عمل دده مخکښې حايل شه

داخاکي تن چې چاخاورې کړپه عشق کښې

د „الفت“ په ژبه داسې وستا يل شه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحسن جلوه*

په غروردحسن نمروخوت آسمان ته
ژرراپریووت چې یې ستا نښه بشرولید
دنرګس سترګې خوستا په لورکږې دي
په ګلشن کښې مې چې نن مازدیګرولید
نه تنهابلبل له عشقه ناقراردی
سرګردان مې نسیم هم نن سحرولید
دعشق دام دی هرطرف ته غوربدلی
خوپکښې مې بندصاحب دنظرولید
په طلسم رانه حسن زړګی ویوور
نازمکیزکښې مې دسحراثرولید
راڅرګنددعشق قوت اوزورشه هله
چې محمود غوندې سلطان مې نوکرولید
دواړه وروځې یې لیندې باڼه یې غشی
مسلح مې نن دحسن افسرولید
لارښودونکی که دعشق درته په کاروي
ما „الفت“ ددغې لارې رهبرولید

ملت اومملکت*****

یوه باغ کښې وې ولاړې ډېرې ونې
هره پاڼه یې لایقه دستاینې
خواپه خواغاړه په غاړه خوله په خوله وې
له یوې خاورې پیدادیوکاله وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له يوي ويالې اوبه ورته راتللې
په يوه هواكښې ټولې لوېدلې
ددې ټولويوخزان اويوبهار و
ښه اوبدې وشريک يوېې واكدارو
ځينې جګې ځينې ټيټې كوزوپاس وې
لكه ګوتې ديوه وجوددلاس وې
چامېوه لرله چا ښايسته ګلونه
دچاسيوري و ډيرښه دچاقدونه
چنارلوی وشفتالو لكه ماشوم و
دمڼې اوناک توپيرله ورا معلوم و
له يوه سره لوېې وه نورخه نه و
بل سره رنګونه ښه خوندونه ښه و
دمرغانونغمې وې پكښې خورازه

هرمرغه موپېژانده له خپل اوازه
رنګارنګ ګلونه و يوه چمن كښې
لكه وي چې ولسونه په وطن كښې
هريوبوټې پخپل ځاى كښې سربلندو
دباغبان ستركوكښې هريوارجمندو
په حقونوكښې يې نه وخه توپير
ماليارويه هرې ونې ډيرزهير
يوله بله يې په هرحال كښې شركت و
په تمامه معنى يوصحيح ملت و
لكه باغ يومملكت وګڼه وروره
پكښې هرقسم ګلونه بوټې ګوره
ونې ډېرې خوباغ يودى كه پوهېږې
كه كوې بل رنګه فكرډېرغولېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه سکه ورونه لري بېل بېل نومونه
بېل رنګونه بېل غږونه بېل خويونه
مګر دواړه اوسېدونکی ديو کوروي
ديوې سترګې په کورکښې سپين اوتوروي

لوی افتخار***

زمانه ږدي په هغه سردافتخارتاجونه
چې يې په سروي رسولی ډېرمشکل کارونه
په ډېري لويې قربانۍ پيداشي لوی حقونه
خوشې په خوشې هيڅوک نه ګټي درانه نومونه
کارونه ډېردي خوهرکارګوره شهکارنه دی
له خپله سره تېرېدل څه اسان کارنه دی

سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره
داستبداد او استعماردبربادۍ دپاره
دحق ګټلواودخپلې آزادۍ دپاره
دننګ ناموس دحفاظت اوسرلوړۍ دپاره
هغه ګران کارډی چې ښاغلي ننګيالي يې کوي
په آزادۍ مين ځوانان او توريالي يې کوي

مري عالمونه هره مړينه افتخارنه دی
دهرچامرګ دشجاعت اوعشق يادګارنه دی
دپتنګ مرګ دمچ مېږي مرګ غوندې خوارنه دی
په هيڅ مذهب کښې برابرحلال مردارنه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمنصورمرګ به ستایل کېږي په دنیاکښې مدام
په هرنظرکښې به حقیروي مرګ او ژوندد غلام

په ځان وژلوکښې ژوندون دنام وننګ وینمه
لوی افتخاردآزادۍ دپاره جنګ وینمه

دېره شانداره کارنامه په هغه درنګ وینمه
چې دمظلوم لاس دظالم په وینو رنګ وینمه

هلته چې ظلم، تجاوز، فرعونیت وي ولاړ
په مقابل کښې یې همت، ننګ وغیرت وي ولاړ

حقیقت تریخ دی مګرزه انکارکولی نشم
جهان مې ویني چې زه ځان قربانولی نشم
دپښتنو درانه نومونه ښه ساتلی نشم
دپنجابي مخکښې په برېتولاس وهلی نشم
دېرپورته ګورم چې دپلارنیکه یادګارته ګورم
دېرښکته ګورم چې خپل ټیټ ژونداو روزګارته ګورم

اوس له پښتو نه دچاویره دچاډارنشته
هغه غیرت هغه هیبت هغه وقارنشته
په زروتنوکښې یوتن هم فداکارنشته
ځکه په حق دپښتنو باندې اقرارنشته
هغه به څه وي چې خپل حق په چامنلی نشي
یادخپل حق دپاره ځان قربانولی نه نشي

په باجوړباندې راغلی څه بلاوینمه

له باجوړنه جوړه شوی کربلاوینمه

په پاک نامه دېره ناپاکه نارواوینمه

دبل په زورمسته مغروره مارشالاوینمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دباجوړپه کلی کورکه نن بمونه اوري
دباجوړيو په مړانه رحمتونه اوري
پښتونستان هم اراده داستقلال لري
دمراکش په شان په مخکښې لوی جنجال لري

لکه تونس الجزايردمظلوم حال لري
هغه مقصداوهغه فکرهغه خيال لري

خوپښتانه په قربانۍ کښې لږ نيمګړی وينم
دغه دتېروخت توريالی څه قدرستړی وينم

ويده ګوجر

دسيندپه غاړه په شنه ورشوکښې
ګڼوځنګلوکښې په شنو دروکښې
يو دوه ګوجرومېښې پوولې
هريوه خپلې مېښې روزلې
نه يې بل کاروانه نورغمونه
نه ورسره و نورنورفکرونه
تمامه ورځ به دمېښوڅارو
دشپې به هم لاوېښ اوبېدارو
پس له خوورځووخت دلنګون شه
پام دګوجروزيات له پرون شه
څوک چې ساتونکی اونګهبان وي
يوساعت خوب يې زيان اوتاوان وي
هغه هېڅکله نکړي خوبونه
غفلت لوی عيب وي له يوه شپونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوجرو ځکه شپې روڼولې
شپې یې په ویښه سباکولې
وروسته دخوشپوله بیداری نه
ګوجرستومان شوه له بېخوبۍ نه
خوب ډېرغالب شه په دواړو باندې
لکه غلیم چې هجوم وکاندی
یوتن خوب وبوورنصیب یې خوارو
هغه بل ویښ و بخت یې بیدارو
د دواړومېښې وزیږېدلې
سپورمۍ اوستورووړته کتلې
چې ویښ ګوجرکړې مېښ کټې ټولې
له خپلومېښولاندې راټولې
څه یې چې ټول کړه هغه یې خپل شوه
نرکټې واړه دهغه بل شوه
هغه چې ویښ شوسباله خوبه
ویې لیدله دارنګه لوبه
تپوس یې وکړله خپل ملګری
دامې په برخه څه رسېدلی
داسې قسمت ته خوحیراني ده
دارنګه برخه نه آسماني ده
ملګری ووی چې خوب کوینه
مېښې یې نر نرکټې راوړینه
څوک چې پاسبان وي اوکړي خوبونه
ورپسې جوړشي بیامتلونه

ناڅاپی کاڼی***

یوه ویلې ماپه عمرکښې آسمانه
چاسره بدنه دی کړی بې احسانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام مې تل ساتلی دانسان دی
شفقت مې مدام کړی په حیوان دی

نه مې کړی څوک مې نه دی آزار کړی
رانه خوښ دي همسایه اوټول وګړي

بدمې چاته کله نه دی رسېدلی
په درنه سترګه مې هرچاته کتلی

په دې حال کښې هم زه روغ نه پاتې کېږم
دتقدیرپه غشی بې ګناه لګېږم

یوناڅاپه راځي کانې له هوا
نلري دبې ګناهوڅه پروا

لویږي زما په سرله لاسه دتقدیر
په آزارکښې زما نه کوي تقصیر

بې سببه رسیږي راته ضرر
تصادف دی بېشعوراوبې خبر

ماکوم بدکړی چې وینمه جزانن
زه دچاله لاسه وکړمه ژړانن

بل پرې غږکړخبرنه یې له خپل ځانه
شکایت کړې له تقدیراوله آسمانه

تابه هم کله وي کانې غورځولی
یوناڅاپه به په چاوي لګېدلی

درپه یادکړه ټول جزیات دخپل عمل
دی دهرچاخپل عمل دلارې مل

کایناتوکښې دی پروت ښه انتظام
سنجیده دي دتقدیرواړه احکام

بې شعوره چې ونه ګڼې فلک
مقرردی هریوکارته یوملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې رسېږي درته هرڅه لړاوړېر
دهغه سبب وي پټ درنه ياهېر
ته يې بولې بې سبب اوبې علته
خبرنه يې دتقديرله پټ حکمته
بدمدام درته له خپل لاسه رسېږي
اورله خپلې لمن شامدام لګېږي

ښه رسېږي درته تل له لويه خدايه
چې راضي نشې هېڅکله له همايه
ته پخپل عمل لانورهم نګران شه
دتقديرپه کارو باندې نېک ګمان شه
چې سړی لړڅه په فکردتحقيق شه
خپلوتېولوحرکاتوکښې عميق شه
ورپه يادشوه يوه ورځ چې ده بې پامه
غورځولې ويوکانې له خپل بامه
يوناڅاپه ولوېدلې په چاباندې
چې ولاړوبې خبره تېېټ دلاندې
همداکانې وهغه سړی ساتلی
له خپل ځان سره يې ډېروګرزولی
چې پرې واخلې انتقام له هغه چا
چې پې دی وپرې ويشتلی بې ګناه
لاس يې برنشو موده شوه ډېره تېره
قهريې سوړشووبلې ځه تېره په تېره
زه هغه ومه ويتشلی خوپه سهوه
ښه به داوي چې اوس وکړم ورته عفوه
نويې کانې له خپل کوره کړ ګذار
خبرنه وچې راځي څوک په دې لار

(c) ketabton.com: The Digital Library

پري لګيږي هغه څوک چې په خطا
خلق ولي اوځان بولي بې ګناه

دقدرت کارونه واړه دغه شان
په تدبيراوانتظام لري جريان

بې احتياطه که څوک وکړي حرکت
که دی نه وي بل هم نه دی ملامت

له تقديرسره شته هرقسم تلک
دمظلوم انتقام اخلي تل فلک

ته جزاله خپل عمل سره تله
که دې ولي دتفاوت وکړه ګله

ښه اوبدانسان ټول دی په حساب
بې سببه چاته نه رسي عذاب

مکافات وي له عمله ځني زيات
يوپه لسه لري اجرحسنات

خوجزا دبدونه وي تيټ وپاس
په احتياط خوځوه دلته پښه اولاس

څه چې وکړي هغه به ربي تل
هرڅوک اوري په جواب کښې خپل ويل

داحسان جزابه ووينې احسان
دبدی جزابه هم درکړي آسمان

نوردي خوښه چې اغزي کري که ګل
بې کرنې مه کړه طمع دحاصل

تفاوت لري حاصل کښې هره ځمکه
ته دې خپل زړګی دکردپاره ښه که

پکښې وکړه ښه تخم د،،الفت"
نو به ووينې له هرچامحبت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل خدای سره اخلاص په زړه کښې ساته
له مخلوق سره یې هم کړه مینه زیاته

ټګی اوریا

تادکوم فرعون دظلم سحرمات کړ
چې په لاس کښې ګرځوې ښکلی امسا
د کاغذ په ګل بلبلې نه ټولیږي
راشه پریږده نورکاورونه دریا
اورلړونی غونډې سوی اوتک توریې
امیدمه لره دخپلې زرغونتیا
ښه اوبدحق وناحق چې معلوم نشي
توره شپه ده ورته مه وایه سبا
چې له نوکه ترکوټیه ټول غرض دی
دانسان په نوم یادیږي څه بلا
خپله ګټه اوضررخیروشربولي
دانسان دقضاوت دغه معنا
انسان څوک دی زه یې دومره پیژنمه
چې حیوان نه بیلوي ځان په وینا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ناحق کړي باطل حق کړي په ويلو
نوم پرې کښېږدي دروااوناروا

عقل څه دی منطق څه دی حکمت څه دی
غول دیوه بل په هغه دا

کله خوښ کله غمجن کله حیران شم
دادنیاده ګډه وډه تماشا

په حراموناروا سړی ته ورشي
څه لولۍ اوبې حیاده دادنیا

عاقبت*

عاقبت به يې سېلاب داوښکويوسي
چې خواران اوغريبان چاژړولي
نن سبا به داقبا ل له تيلى کوزشي
چاچې ستړی اوستومانه څغلولي
زمانه به يې دنورو خندنی کا
چې يې هروخت په خوارانو دي خندلي
شنه چمن کښې به په ګلوخزان راشي
بلبلان يې چې په باغ کښې کړولي
له دې خړآسمانه هروخت ږلۍ اوري
وړي سېلاب دزمانې واړه ښاغلي
دښايست بهارخو ورځې وي دنياکښې
بيا له نازه راکوزېږي نازولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دهرهرخه تلوني دي پوهېږم
ځکه ماترېنه لاسونه دي وينځلي
هريوباغ چې راسپړلی دي ګلونه
دخزان سيلۍ فی الحاله رژولي
لمر، سپوږمۍ ددې آسمان په خوکرته
تيېت وپاس خړاوروښانه ماليدلي
ځکه مازره بل عالم پوري تړلی
دی دنيا ته مې په بل نظرکتلی

زما حال*

تپه تياره ده زه رڼا ته انتظارلرمه
خومره ډېرکارلرمه
يمه پښيا بل اوپه لارکښې خندوخارلرمه
بېره تلوارلرمه

ملکری تللی زه ويده پاتې بېدياکښې يمه
غره اوصحراکښې يمه
واړه سپاره دي يوزه پلی په شابارلرمه
يوګوډی جوارلرمه

نورپه موټروکښې په منډه لکه برق تېرېږي
په لارکښې نه درېږي
زماپه مخکښې دی ګوډ خرتل خبردارلرمه
خدايږو ډېرعارلرمه

هرچاپه برق باندې کوټه کړله تووده اورڼا
هم راډيوپرې ګويا
زه لاتراوسه دتيلی په دکان کارلرمه
ورته جارجارلرمه

هريوميدان کښې دی ولاړکوي اظهاردکمال
اودخپل جاه و جلال
زه هيڅ شی نلرم په تېروافتخارلرمه
دمروشمارلرمه

لاس اوپښې سترګې لرمه شم هرکارکولی
زياراوزحمت ويستلی
کسب وکارنکړم چې غني دولتمن پلارلرمه
پرې اعتبارلرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامیدرڼا*

نوی دوردی راغلی   یوه نوی رڼا وینم
دازوړحال نه پاتې کېږي   چې دوخت تقاضا وینم
توره شپه په ختمېدوده   رڼا یې دسبا وینم
نوی ژوندراځي هرکوره   نوی نوی هوا وینم

تحول دی چې رادرومي دافغان اوپښتون کورته
ښه موسم دتکامل دی ځئ چې ځودکمال لورته

زما نه راوړي هروخت کښې   نوی نوی پیغامونه
معلم دزماني تل   راکوي نوی درسونه
دادنیا یوپوهنتون دی   شاګردان یې ولسونه
تا څه زده کړه له دې عصره   ای افغانه ای پښتونه!

امتحان دې ډېرنژدې دی چې به څه درنه جوړېږي
هغه ورځ ده اوس راغلې چې احوال دې معلومېږي

سوال دمرګ او دژوندپېښ دی   مګرستاپوهول ګران دی
ته لاپروت یې په تیاره کښې   نورسپوږمۍ ته ځي روان دي
داسې ژوندی ستا په برخه   چې نورتېول ترې ګرېزان دي
لږ څه وګروه سترګې   چې ته څه یې نورڅه شان دي

ستا په مخ کښې لاخره وینم څاروی ځي له تانه واړندې

ستا رفتارکه همدغه وي خره به وخاندي درباندې

لمره!*

په سپین مخ دې دهجران شپه سباکېږي

په رڼا دې زموږ مخه رڼا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغ وبڼ ددې جهان په تاسموردی

بې له تادځمکې مخ چې ګورم توردی

نتيجه ستا درڼا زمونږ ژوندون دی

ستا نظام ته حيران شوی افلاطون دی

تاکتلی په تاوده نظردنياته

داجهان دې ښايسته کړی دی هرچاته

زمونږ زړوکښې ايښی تادژوندګرمي ده

ورکه کړی تازمونږ هره خامي ده

ددې ځمکې هريوبوټی لويوې ته

دباغو خامې مېوې راپخوې ته

لويول اوپخول ستا مشغولاده

ستااثر لاندې خدای کړی دادنياده

سپينې واورې دې اوبه کړې غرورغوکښې

بيادی کړه روان رودونه په شپلوکښې

تادا ورځې کړې رڼا زمونږ دپاره

چې مونږ واخلوښه حاصل له خپله کاره

دا وطن دی ستامشرق ته زمونږ لمريې

ته په اصل کښې غټ ستوری دباختريې

ځکه دلته ستا تاثيرله بل هېواده

يوپه لسه وينم زيات دژوندبنياده!

پيداشوي په دې ځای کښې آرين دي

دپوهانوښه ځانګوهم داوطن دی

آبادي دبلخ هرچاته ده څرګنده

له زړو آثارودکه ده داکنده

نورومونږ ځنې اخيستې تل الهام دی

مونږ دېرمخکښې آباد کړی خپل باګرام دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالیدلی دی بامیان اوهېده دواړه
درته ګوري هندوکش په هسکه غاړه
خیرخانه ده که غزني که سرخ کوتل دی
منډی ګک اولښکرګاه روښان مشعل دی
وه زمونږ ډیوه په هروخت کښې روښانه
دروېزه کړی هرچا زمونږ له خوانه

دوطن ترانه

وطن دی کورزمونږ دسترګوتورزمونږ
اوبه یې دي لکه شودې دخپلې مورزمونږ
وطن دی کور زمونږ
دوطن خاورې دي زر، ترې پیداکېږي ثمر
دی نمک خوردې وطن پلاردی که مور زمونږ
وطن دی کورزمونږ
که یې آباد نکړوخپل ځان به ښاد نکړو
ددې کاله ده خرابي يولوی پېغورزمونږ
وطن دی کور زمونږ
په کاراوزیارد هرچا جوړېږي ښکلی دنیا
دوطن سترګې منتظرې دي په لورزمونږ
وطن دی کور زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ چې وکړو خدمت په ځان قبول کړو زحمت

کوي خدمت دخپل وطن ګاوندیان نورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راکوي مونږته وطن هرڅه چې غواړي بدن

آب ودانه ده دوطن قوت او زور زمونږ

وطن دی کور زمونږ

په مونږ حقونه لري هرراز پورونه لري

بایدچې داحق کړي اداوروي که خورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

وطن محبوب دی زمونږ ،وطن مطلوب دی زمونږ

که یې ونه ساتوله نورو،مخ دی تورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په دې هوا لویږو په دې مینا مستیږو

خدای دې مدام لري داباغ وبڼ سمسورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دافغان ترانه

تل دې سرونه زمونږ اوچت وي

تل دې ساتلې پت اوعزت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هروخت دې دلته شان وشوکت وي
ننګ وغیرت دې زمونږ دولت وي
دوطن عشق دې وي زمونږ زړوکښې
ځای دې دده وي دقام لیموکښې
تل دې افغان وي تل دې افغان وي — بیرغ زمونږ دې لوړ په جهان وي

افغانستانه تل دې ودان یې
له غلیمانو دې په امان یې
ته دې سرلوړی تل په جهان یې
زمونږه ځان یې په مونږه ګران یې

هرڅه به ځارکړو ستا له هوانه
ستاله عزته له اعتلانه
تل دې افغان وي تل دې افغان وي — بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

په حق مین یو د حق په خوایو
دښمن دظلم دناروا یو
آزادي ستاتو آزادي ستایو
سرپه وطن ږدو په ننګ فدایو
نه ظالمان یونه مظلومان یو
ښاغلی نسل مونږ دافغان یو
تل دې افغان وي تل دې افغان وي — بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیووالی ترانه

دیوه وطن اولادیو   تېرله سره په هېواد یو
دافغان په نامه یادیو   بختوریوچې آزاد یو

دا وطن دی په مونږ ګران
داوطن دی دافغان

په یوه نامه یادېږو   په یوه بېرغ ټولېږو
یوله بله نه بېلېږو   په یوه وطن ځارېږو

ټول منو دخدای فرمان
داموعهداوپیمان
آزادي زمونږ لیلاده   آزادي په مونږ شیدا ده
راسره لویه سودا ده   په لوی خدای زمونږ ویساده

ساتوخپل شرف اوشان
دوطن نام ونښان

دمعارف ترانه

دجهل دوره تیره شوه داعصردعرفان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په حق پسې روان یو   دعلم پتنګان یو   دجهل دښمنان یو

لښکردمعارف یولوړزمونږ نام ونشان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په زده کړه اوښونه   دحق کووپالنه   دخپل وطن روزنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ ګرانه وطنه داموعهداوپیمان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دعلم په ځانګوکښې دعقل په کوځوکښې   په غیږه دپښتوکښې
لوی شوي یوموږ واړه خپل وطن رابانديې ګران دی
بې علمه ژوندون ګران دی
روان مخ په رڼا یو مین په اعتلا یو   دهرمرض دوایو

په لوړدترقۍ ځو رهنمازمونږ قرآن دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دغیرت سندره

مونږ پښتانه یو دغیرت په ځای کښې سرورکوو   هم ما لوزرورکوو
دظالمانو جواب هروخت په خنجرورکوو   ورته خبرورکوو
مخ ګرځول دجنګ میدان نه مونږ ته دین نه وایي   ملی آیین نه وایي
مونږ خپلوتوروته دسرووینوجوهرورکوو   اب دخطرورکوو
وطن ساتنه حق پالنه وظیفه ده زمونږ   دافریضه ده زمونږ
دخپلواکۍ درس خپل اولادته مکرر ورکوو   دغه هنرورکوو
سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره   دآزادۍ دپاره
دپښتون کاردی ځکه لاس کښې تورہ سپرورکوو   زړه زړور ورکوو
تجاوزنه کووپه نوروبااداري نه کوو   ستمګاري نه کوو
دښه سلوک امتحان هرچانه بهترورکوو   په وطن سرورکوو
دآزادۍ دښمن چې هرڅوک وي نابناددې وي   خواروبرباد دې وي
مونږ دپنجرې اسیرمرغه ته بال وپرورکوو   آزاد وزر ورکوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

استعمارچيان

جالونه شته دامونه شته بانښې لري تازيان لري
پښتونه ستا نيوولره مارشا ل دپاکستان لري

سيسى ولې هوسى ولي وړې وړې مرغى ولي
ددوی له دامه خلاص نه دي هغه سيندچې مايان لري

دوسپنوپنجرې لري قفس غونډې کوټې لري
له بې ګناه مرغانو نه بېشماره اسيران لري

غرڅه ترې تښتېدی نشي مرغه ترې الوتی نشي
هيڅ وارېې خطانه درومي پخې سترګې ښکاريان لري

که زاڼې په هواکښې وي که زرکې په خنداکښې وي
هيڅ رحم په چانه کوي سخت زړه لکه سندان لري

څه جا ل لاندې راغلي دي څه لوموکښې نښتي دي
ددوی له لاسه وينوکښې شتکی ډېرمرغان لري

نيول کوي وژل کوي په اورکباب کوي
وريتې مرغى په هروخت کښې په سر د دسترخوان لري

په هرپټې کښې وينمه صياد دام غوړولی دی
په غرونوکښې ليوان لري ښاروکښې قصابان لري

علم او معنا

بې معنى کله پټېږي په لباس کښې
عيب يې ښکاري په تن پټ اوکه لغړدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايسته لباس په غاړه دبې علمو
که هرڅومره ښکلی ښکاري تش انګړدی
که بې علمه چاپکړی سپينه ترلی
چې دبحث مجلس جوړشي رنګ يې ژيړدی
بې کما ل که لري ما ل هرڅومره ډېر
له احتياجه نه خلاصيږي بل ته اړدی
که اغوستی يې پوټکی دسموروي
خلق يې پيژني له سترګوچې ګيدړدی
چې عالي فکرلري اولوړهمت څوک
باور وکړه چې له هرچاځنې لوړ دی
که په هرلباس کښې علم ځان ښکاره کا
د تعظيم او احترام دقدر وړدی
بحرډک له مرغلروچوپ روان وي
دبې آبه خلقوخوی لکه دچړدی

دپلار توره*

په چت کښې وينم زړه توره د پلار
دبابا ګانو اونيکونو ياد ګار
توريالی نشته چې څه کارترې واخلي
توره بې قدره شي چې نه وي تورمار
له تيکی ډېرعمروتلی نه ده
اوس له نظره غورځولی روزګار
آب وتاب نلري جوهرنلري
بې آبه ځکه شوه چې نه ده په کار
يو وخت يې ډېرشان وشوکت درلوده
تيره خنجرونوم يې وذوالفقار
دغسې نه وه چې دااوس يې وينم
په ډېروزړونوکښې يې ايښې و ډار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غلیم سترګه سوزیده ورځینې
په غزاګانو کښې یې نه و مدار

اوس دلرګی په شان په چت کښې ایښی
نه وینې خوب کښې هغه لیل ونهار

هیڅ په کارنه ده وخت یې لاړه تېرشه
خوته یې بوله تاریخي افتخار

چې زمانې نه څوک شي روسته پاتې
شي تاریخي افتخار دغسې خوار

نه ځي

درونـدوالی غرونه، پښتونواله پښتنونه نه ځي
تـوروالی شپو نه رڼايې دلمر شغلونه نه ځي

دآزادۍ په لارکښې سراوما ل که لاړشي زمونږ
مونږ پتنګان یوپتنګ ا ن بلوډیوونه نه ځي

څو قرنه کيږي تـوره لاس کښې د افغان وینمه
د تورې بریښااوس له اشعارو د پښتو نه نه ځي

دپلار نیکه څنګ کښې موتورې معلقې وې تل
دپلار نیکه تعلقات نسل نمسونه نه ځي

دبابا ګانو اونیکونو دلاس نښه ده دا
دتورې قدر زمونږ سترګواولیمونه نه ځي

د پخوانیو خوی عادت مونږ پریښودلی نشو
د ښکار عادت د باز بانښو د اولادو نه نه ځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې لمبې زمونږ په زړوکښې که مړې شويدي اوس

بيابه تازه شي مړه اورونه له سکرونه نه ځي
بيابه اور بل کړو دظالم اوددښمن په خونه

دانتقام جذبه زمونږه له سينونه نه ځي

که په برهان اودلايلوفيصله ونشوه
غوڅه اوپريکړه دچړوتورولـه خولونه نه ځي

ښکاري باز*

بازنيولى په منګولوکښې سيسى وه
خونـدوره مزه داره ښه مړى وه

چې يې راوړه خپل خاوندته سلامته
بې څه طمع بې احسانه بې منته

چاويل ورته چې اى بازه نادانه
څه ليدلى تاله لاسه دانسانه

چې په لاس کښې ورکوې پخپله ځان ته
ورته نيسې دهواپرندګان ته

ولې بل مرغه نيولى له غړى تا
ولې ورکړله انسان ته دامړى تا

تاپخپله ولې نه خوړه هواکښې
پاتې نشوې ولې دې لويه فضاکښې

له پنجو د بنيادمه چې شوې خلاص ته
څنګه راغلې ورته بياپه ډېراخلاص ته

قدرت تاله درکړى لوى وزرونه
ستا پروازلاندې خداى کړى اوچت غرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې او ورځې دې په ښکارشې تېرولی
پخپل واک آزاد ژوندون شې ته کولی
څه احتیاج لري انسان ته په نړۍ کښې
څه فایده لیدلې تا په غلامۍ کښې
چې له دې هسکې فضا را ښکته کېږې
دانسان حضورته خپله راتېټیږې
پټې سترګې تارپه غاړه زندګي کړې
بل دپاره ښکارکوې خوشې خواري کړې
په کوم تاربانده ترلی ته انسان یې
چې تابع دده دحکم اوفرمان یې
بازویل چې انس الفت دانسانانو
رابېل کړی یم له ډلې دمرغانو
اوس له دوی نه خپل زړه نشمه شکولی
داطلسم هیڅ وخت نشم ماتولی
په ځنګلو او غرو دپاسه پروازونه
ماپرې ایښی ده دپاره داسیلونه
زما فخردانسان په لاس ختل دی
خوښ زما دانسان کورکښې اوسېدل دی
زه خادم کړمه الفت دانسانانو
مقرر کړم دوی قصاب دهمنوعانو
یوزه نه ډېرحیوانات ددوی تابع دي
په الفت ددوی قانع دوی ته راجع دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فیل په دومره لوی وجودووی منقاددی

انس الفت یولوي سبب دانقیاد دی

اس دده په سورلی ګوره چې مستي کړي

اوښ دده په مخ کښې تیټ شي اوپستي کړي

په الفت سره تابع وحشي حیوان شي

ښه ملکری یوانسان دبل انسان شي

زخمي زړه[1] *****

زړه يې مه بوله تورکانی دصحرادی

په لیدودزخمي زړه چې زخمي نشي

ولې وینې درنه څاڅي — ای زما زخمي زړګیه!

مرورله تول جهانه — ګله من له خپل پردیه

بیا کوم غم درته پېښ شوی — دفلک له بې مهریه

له یارانو نه جدایې — که دښکلوله ټولګیه

چې بلبل غوندې کړیږې دسروګلوپه چمن کښې

خوشحالیږې نه هېڅکله ددنیا په باغ وبڼ کښې

څه ارماندافسوس لرې ته — ولې شپه او ورځ څوریږې

راته ووایه څه غواړې — په څه باندې خوشحالیږې

په کوم ښکلی مخ مین یې — که دچاپه غم کړیږې

له اسمانه دې زړه شین دی — که انسان ځني ویریږې

چې نه خوب نه دې خنداشته په نفرت ګورې انسان ته

مروریې له هرچانه په حیرت ګورې اسمان ته

[1] :: داشعر ددوهم عمومي جنګ داغیزې دردناك محصول دی چې په ۱۳۲۱ کښې په کابل مجله کښې خپورشو اوبیا دهغه وخت دډېلي دنن پرون مجله کښې نشرشوددې شعرینمه وروستی برخه په غوره اشعار نومی کتاب کښې راغلی ده او دلته په مکمل صورت واخیستل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پیمخونازولو   التفات اووفاغواړي
که دنازنعمت خاوندنه   مروت اوسخاغواړي
یاپیاله له میوډکه   له پیمخي اشناغواړي
یاسازونه سرو دونه   یادمیني دنیا غواړي

دسکوت طلسم مات کړه راته ووایه احوال خپل
له هېچانه مه ویرېږه کړه ښکاره ارزواما ل خپل

ددردمنوپه حا ل ژاړي   که په کونډویتمانو
شپه او ورځ دي په غوروکښي   وي ژړاد مظلومانو
که داهومره نااقرارکړي   په فریادبي نوایانو
هرطرف ناري سوري   دغمجنورنځورانو

بې له غمه نورڅه نشته دشپوورځوپه لمن کښي
خوشحالي هرکوره نشته په هېڅ کوراوهېڅ وطن کښي

ژاړه ژاړه څودي توان دی   وخت دغم او دژړادی
یودبل غوښوته وري   که آشناکه ناآشنا دی
انسان کله خبردارنن   په روا اوناروا دی
دوست دښمن نه معلومیږي   ورورد ورورپه مرګ رضادی

محبت له زړونوتللی رحم نشته په جهان کښي
عاطفه اوپېرزوینه نه ده پاتې په انسان کښي
توره شپه توره بلاده   که لوګی دغم داوردی
چې بل شوی په جهان کښي   ددنیا پري سوی کوردی
یاخوتور رنګ دګناه دی   مخ دځمکي پري تک توردی
یادغم توره کیږدی ده   یاجهان تورلکه سکوردی

دجګړواورونه بل دي پکښي سوزي عالمونه
رسیدلی ترآسمانه دهمدغه اور دودونه
محاذونه دجنګ جوړشوه   په هرلوری هره خواکښي
فولادي اسمان جوړکړی   طیارو پاس په هواکښي
دګولیو بارانونه   ځکه اوري په دنیاکښي
بې له سرووینوڅه نشته   دشپوورځو په میناکښي
دسرووینوعکس پریووت داسمان په کناروکښي
فسادونه شوه برسېره بحرو برغرو او رغوکښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیانه ده سره لمبه ده   پکښې سوزي عالمونه
په هرلوری هره خواکښې   لګېدلي دي او رونه
دآسمان لمنې سرې دي   ډک له اوره دي سیندونه
راشئ وګورئ عالمه!   په دیناکښې دوزخونه

له دې پورته شنه آسمانه سره اورونه راورېږي
ستوري نه دي سورانګاردي چې اسمان کښې لیدل کیږي

دادنیا په حقیقت کښې   ژړوونکی افسانه ده
که پخواشرابخانه وه   نن دوینو پیمانه ده
سورګلزاري ډک له اوره   دبلبلواشیانه ده
په سینګاري مه غولیږه   یاقفس یازولانه ده
پتنګانوته له باغه بلبلان وایي نغموکښې
مونږ په سره انګارکښې سوزوتاسې سوزئ په لمبوکښې

پتنګان په شمع سوزي   بلبلان باغ کښې کړیږي
له آسمانه تندر اوري   لوی قصرونه رانړیږي
له دریاب دزماني نه   بوی دوینو پورته کیږي
دمرګی دوری سترګې   په هیڅ شاني نه مړیږي
نن له مړوځنې ډک شوه دجهان لوی دریابونه
دانسان دمرګ دپاره اجل ایښی دي دامونه

ددنیا مزاج بدل شو   رحم نشته هیڅ په زړوکښې
یاخوزړونه بیخي نشته   ددې خلقوپه سینوکښې
دمرګی زهر خواره شوه   دهوا ځپووړموکښې
پخوانی تاثیراوس نشته   نه په خاوره نه اوبوکښې
دشبنم په ځای په ګلوله هوا اوري بمونه
دخپل زړه په وینورنګ شوه ښایسته ښکلی مخونه

ددې عصرانسانان اوس   لیونی لکه لیوان شول
یودبل وینوکښې لامبي   میخواران اوس خونخواران شول
دریابونوکښې پیدانن   دفولادونهنګان شول
دخوړې مړی دپاره   پخلا سپي اوفقیران شول
دیوسف په وینو باندې دلېوه منګولې سرې دي
تمدن په لاس ورکړی فولادې تبرې چرې دي

دجګړواوجنګ میدان کښې   دي دتندرآوازونه
رڼا ورځ یې توره شپه ده   لیده نشي آسمانونه
دفولادو رسالې دي   که دسره اورسېلابونه
ځمکه ریږدي له هیبته   چې پرې ګرځي لوی ټانکونه
نن دځمکې په مخ باندې بل آدم بله حوا ده
دخولوپه ځای دوینو تویول یې مشغولاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پردې اوبې سیرته   عالمونه دجهان شوه
څوک له لوړې هلاکېږي   ځینې کونډې یتیمان شوه
هیوادونه نیول کېږي   ولسونه اسیران شوه
ځینې پریوتل له تخته   ځینې ځینې تاجدارا ن شوه
جوړقیامت دی په دنیاکښې خوحساب اوکتاب نشته
بې له غوښودانسان په دې اور بل کباب نشته

هرطرف ته چې نظرکړې   دنفاق اورپکښې بل دی
پلارپه ځوی دی بدګمانه   ورورد ببل ورورمال ته غل دی
دوه خواره یاران چې ګورې   یوه بل ته اینښی چل دی
دحسداور په هرزړه کښې   ته به وایې چې منقل دی
دامتل مې اورېدلی چې خرپلارکړه خپله چارکړه
ددې وخت داپلارګلوی ده فکروکړه ځان هوښیارکړه

هرسړی مطلب اشناشو   دا دنن ورځې عادت دی
نه ولاړڅوک پخپل عهد   نه خجل په خیانت دی
څوېې لاس برنه وي دوست وي   چې لاس بر شي بل حالت دی
څوک په دروغونه شرمیږي   دا عجیب خوی و خصلت دی
دمطلب دپاره کاندي سل وعدې سل قسمونه
مالیدلی دی په سترګودغه هسې شان عهدونه

بې له زوره په دنیاکښې   بل قانون کله چلیږي
نقشه هره ورځ دځمکې   په قوت او زورب دلیږي
چې قوي اوزوروردي   پخپل حدکله دریږي
یووطن په زوراوجبر   بل وطن سره ګډیږي
ضعیفان شوه پښولاندې زورورځکه اوچت شوه
واړه لوی شوه لوی واړه شوه ټول حیوان ددې حکمت شوه

ښه خبرشه زما وروره   ددې عصرله احواله
بې له زوره په دنیاکښې   زندګي شوله محاله
ضعیفان خلاصیدای نشي   دفریب مکرله جاله
بې له توري خلاصی نشته   ظالمانوله جنجاله
باشرفه ژو ندون کاندي چې له مرګه نه ویرېږي
مال وسریې په امان وي چې له خپل سره تیرېږي

که آزاد ژوندون دی خوښ وي   ټینګ په ننګ ناموس اودین شه
اوراوبوته غورځوه ځان   فولادي اوآهنین شه
ښې تیرې پنجې پیداکړه   لکه بازاوپاشاهین شه
نه وایمه چې بلبل شه   یاتوتي غوندې رنګین شه
ځیرپښتون شه دامتل دی ځنګه غرهسې کربوړی
کړه سرې اوتودې تیرې داتعلیم کړې ژمې اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتونواله نام وننګ دی   ننګیالی اصیل پښتون دی
ځان وژل دننګ دپاره   دپښتون سړی ژوندون دی
سربازي زمونږ هنر دی   توریالی موافلاطون دی
فیصله دتېغ په ژبه   دپښتورسم وقانون دی

چې په توره مري شهیددی هغه نه بې پردې کیږي
چې بې تېغه وي مړشوی په تخته باندې لوځیږي

توره حق اوحقیقت دی   شریعت پرې رڼا کیږي
توري شپې دولسونو   بې له دې نه سباکیږي
همدغه شرف یې بس دی   چې په توره غزاکیږي
دظالم اوخدای ناترسه   ورنه خوف اوحیاکیږي

توریالیوپه حضورکښې سرټیټ کړی افلاطون دی
دتېرې توري په خوله کښې دیوه ملت ژوندون دی

تمام عمر تېره توره   په دیناکښې حکومت کړي
په هغودې تل رحمت وي   چې قایم پرې عدالت کړي
یاویستلی توره لاس کښې   حفاظت دملک ملت کړي
دمظلوم انتقام اخلي   په ظالم قهرومنت کړي

توره ښه ده ډېره ښه ده چې په لاس کښې دانسان وي
هسې نه چې په منګول کښې دلېوه یادشیطان وي

ظالمان په تېره توره   په ناحقه خونریزي کړي
چې بې دین په هاتي سورشي   دکعبې بې حرمتي کړي
دمومن په لاس کښې توره   داسلام نګهباني کړي
حق پرست چې قوت مومي   دخوارانو دلداري کړي

بل دتوري اهل نه دی داوسله دمسلمان ده
وسیله دحق پاللواودنشر دقران ده

په قوت دتېري توري   له کعبې بوتان وتلي
بت شکن مسلمانان هم   سومنات ته رسېدلي
حق پالونکوتوریالیو   خلق حق ته رابللي
دلوی خدای واړه احکام یې   په دنیا باندې منلي

عبادت په توره خدای ته زیات له هرراز عبادت دی
دخپل سرورکول وروره خدای دپاره لوی طاعت دی

ترقي اواعتلاخوک   که دقام اوملت غواړي
په وطن اوپه ولس کښې   که ښه نوم اوعزت غواړي
یاددین اودنیا ګټه   یاله خدایه جنت غواړي
تول په توره ګټل کیږي   خوتینګ عزم وهمت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جنت (۱) دچاپه کاروي توري لاندې يې مکان دی
آب دتورې بل شی نه دی همدغه آب حيوان دی

په دنياکښې چې تېرشوي … تردې وخته فاتحان دي
سکندرکه ناپليون دی … که مغل اوکه غوريان دي
شاه محمود که احمدشاه دی … غزنويان اوکه سوريان دي
له مشرقه ترمغربه … چې هرځه جهانګيران دي

ټول د تورې په رڼا کښې خپل مقصد ته رسيدلي
ډېر تختونه ډېر تاجونه توري يو بل ته بښلي

ته ويده وې په ځانګوکښې … هيڅ خبرنه وې له ځانه
نه له جنګ جګړوخبروې … نه له شرودجهانه
دوست دښمن خپل اوپردي ټول … ستانظرکښې و يکسانه
ستاپه سربانډې دپاسه … مورکړه توره آويزانه

په هغه وخت کښې يې ته لاتېره تېغ لاندې ساتلې
فکروکړه څه دپاره خپلې مورداسې روزلې

که پوهېږې زما وروره! … دهمدې ورځې دپاره
پښتنه موردځوی سرته … ږدي تل توره جوهرداره
توره ستامال دی پښتونه … درته پاتې له خپل پلاره
پښتانه ځوانان خون داخلي … دتېروتورولـه واره
بې دتورې له سپين مخه په بل مخ چې مين نشي
ستا به فرق له خاروی څه وي که قربان په وطن نشي
دوطن په نام وننګ تل … سرورکړی هرپښتون دی
له ښاغلوپښتنونه … مونږ ته پاتې داقانون دی
چې دننګ ناموس دپاره … ځان وژلوکښې ژوندون دی
دخوشحال په ترانوکښې … ماليدلی دامضمون دی
„مړنې دي چې يادېږي په سندرواوپه ويـر“
دهرنشې ورکولی دتېرې توری تاثير

لکه غرپه هسکه غاړه … له آسمان لاندې اوسيږه
که رلی اوتندراوري … له خپل ځايه مه ښوريږه
بې له خدايه بل له هيچا … اوله هيڅ شي مه ويريږه
په سخت زړه ددښمن مخ ته … ځای په ځای ټينګ ودريږه

(۱)الجنة تحت ظلال السيوف

(c) ketabton.com: The Digital Library

فولادي زړګی اوتوره ده په کارد ژوند دپاره
پښتانه ځوانان خونداخلي دتېروتورولو واره

واوره! واوره !ا ی پښتونه
دپښتون شاعر شعرونه
داچې اوړي څه له مانه
دي دسوی زړه آهونه
نورڅه نشته په دې زړه کښې
واړه دي داستاغمونه
دازخمې زړه ستاله غمه
راشه وګوره پښتونه

دپښتون بیرغ اوچت کړه ترلمنودآسمانه
خوشحال خان ختېک خوشحال کړه پخپل قبرکښې له ځانه

پښتونواله که پښتوده
که اسلام اودینداري ده
تقاضادزماني ده
اوکه پوهه هوښیاري ده
دپښتون عالي فطرت دی
که غیرت ایمانداري ده
ددې تولوای پښتونه
تانه دا امیدواري ده

چې ته بیاکړې غېره وازه استقبا ل دتېرشوکت ته
څوقدمه وړاندې واخلې خپل راتلونکې سعادت ته

څه به ښه وي لویه خدایه
که تېرشوی دوران راشي
دپښتون باباپه لاس کښې
درست پښتون اوافغان راشي
بیاهماغه شپې او ورځې
دپښتون په جهان راشي
په هماغه زړومینو
بیازمونږه کاروان راشي

دادعاپه څوخوواروډخپل زړه په کوه طورکښې
ماپه نیموشپوکښې کړی دپاک خدای په لوړحضورکښې

په هرزړه کښې بېل بېل قسم
امیدونه اواسرې دي
څوک دښکلوښومخونو
امیدواردننداري دي
دچاما ل اودولت خوښ دی
په دنیايې سترګې سرې دي
چادبل مقصددپاره
سنجولی څه چارې دي

له هغوزړونوځاریږه چې پکښې لوړه آرزووي
څه چې ښه ورته ښکاریږي پخپل قام دده پیرزووي

ښه خبرپه دغه رازشه
ی زما دسترګوتوره
چې یوازې په دنیاکښې
ژوندون نه کیږي هرګوره
هرپیغام چې یوغوړاوري
بل ته هم رسیږي وروره
دیوازې ځان سوداته
وباسه دزړه له کوره

ته یې ناست هغې بېړۍ کښې چې پکښې افغان پښتون دی
ستاسو هرڅه سره ګډدي که مرګی اوکه ژوندون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اونورپښتانه واړه په یوه ژبه ګړیږئ
په یوه نامه هرکله اوپه هرځای کښې یادیږئ
دیوه پښتون په ښه نوم سرترسره ټول نازیږئ
ددښمن اودوست نظرکښې لکه یووجودښکاریږئ

چې پردوله یوښکاریږئ همدغه مودی یو والی
نوک اوری کله بیلیږي نشته تاسوکښې بیلوالی

غم مویوښادي یوه ده په رګوکښې یوه وینه
زه اوته دیومخ سترګې خلق موبولی ښی اوکینه
دواړه یوشانې غړیړو مرودیووجود په مرینه
اختلاف دنظرنشته چې موجب دبیلتون شینه

سپین اوتوردیوې سترګې کله یوله بل بیلیږي
په بیل رنګ کله دوه ورونه یوله بله پردي کیږي

راشئ ای پښتنوورونو یوله بله به ځاریږو
دپښتون دژوند دپاره به هریوله سرتیریږو
خوشحالي به مویوه وي په یوه غم به کړیږو
په نامه دپښتونوالی به مونږ واړه قربانیږو

یوه ورځ به داسې راشي چې پښتون واړه راټول شي
لر اوبرپښتانه واړه بیرته یوکوراوکهول شي

دازخمي زړګی به روغ شي دغلیم زړه به زخمي شي
دا ارمان به له زړه ووزي له غمونه به خالي شي
د الفت خواږه اشعاربه پښتنوپه خوله جاري شي
پښتنې دنیابه جوړه کورپه کوربه خوشحالي شي

خوک چې زړه لري هرکوره پکښې هیله اواسره ده
دا آرزوله ډیره وخته تردې وخته راسره ده

دشاعرنظر***

زه یې پېژنم شاعر دی بل ثوک نه دی

چې دالوی جهان وړوکی ورته ښکاري

د وریښمواو زربفتو ښایسته ټوکی

دناداان په تن زړوکی ورته ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

طوفاني درياب ګڼې دمظلوم اوښکې

ددنيا بحرډنډوکی ورته ښکاري

چې خپل نفس نشي وژلی که سل وژني

نا توانه وېرنډونکي ورته ښکاري

ددنيا فاني عيشونه نعمتونه

دسپي مخکښې پروت هډوکی ورته ښکاري

څه ګورم***

ګورم جهان کښې څوک کعبه ځينې بوتان جوړوي

غلطه پوهه له سړی ځنې شيطان جوړوي

دسړوکاردی چې دخپل وطن کارونه کړي جوړ

جونه اوپېغلې سينګارونه کوي ځان جوړوي

تهذيب ضروردی نظافت اوښه لباس دی په کار

فېشن چې زيات شي له ځلموبازينګران جوړوي

دودانی اميدله هرچانه کېدلی نشي

له خاوروګټوښه کورونه معماران جوړوي

چې انساني رڼا پيداشي په مغزوکښې دچا

هغه کوښښ کړي په عالم کښې انسانان جوړوي

ډېرتفاوت شته په انسان کښې دمعناپه لحاظ

واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب ماشوم***

دغریب کاله ماشوم دی هرهلک یوځل وهلی

نازيې هېڅ نه دی لیدلی په ژړاکورته راغلی

چا اخیستی غېږکښې نه دی له سپېروخاورونه کله

ګوروکلي کښې بې قدره خوار وزاردی اوسېدلی

ګلالی ځیرک هلک دی ګړي خوړې خبرې

خودخان ملک ځوی نه دی چې په خلکووي منلی

بې له خپل پلاره بل هېڅوک ورته نه ګوري په مینه

دغریب سړی اولاددی چالانه دی پېژندلی

التفات ورته هېڅ نشته ددې ځای لکه چې نه وي

لاره نلري مجلس ته لرې ناست دی هلته غلی

په مکتب کښې لیده نشي مدرسې ته یې پرېږدي نه

لاتراوسه معلم ته یاملاته نه دی تللی

رئیسانو حاکمانو ورته هېڅ نه دی کتلی

دلویانو مجلسوته کله هېڅ نه دی ورغلی

په زړه خواره جامه کښې دلته هلته غلی ګرځي

کبرجن هواته ګوري چې یې هېڅ نه دی لیدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوشاعرورته په مینه محبت هرکله ګوري
دبل چاپرې نظرنشته ورته نه ګوري ښاغلي
زه یې نوم درته اوس ښیم ته ښه فکرپکښې وکړه
دلته فکرهمدغسې له نظره دی لوېدلی

خوارحسن***

په زړوجاموکښې ماولیده حوره
دبدرنګې مېرمن لاس لاندې مزدوره
په ښایست کښې لکه میاشت وه نوراني
په ښه خوی کښې پرښته وه آسماني
په نسب وه له هرچانه معتبره
په حسب باندې مېرمنونه بهتره
نه په هوهېرم تقاضاوه دآسمان دا
او که خوی یاطبیعت ودانسان دا
چې داهسې شان بشره ښایسته له لمره
غورځولی زماني وه له نظره
دیوسف دغلامۍ یوښه نظیرو
په رښتیاچې دهمدغه خوب تعبیرو
راته ویلې یې دحال په ژبه باندې
غریبي په سرې هسې چارې کاندې
قیمت نلري ښایست دمزدورانو
نه ښه خوی لره څوک ګوري دخوارانو
خدای راکړی ښه صورت ښکلې سیرت دی

خودخوارحسن لره قدرلر قیمت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زړوجاموکښې څوک نه لیدل کیږي
حقیقت زاړه لباس کښې رټل کېږي
ډېرزماپه ښېرښایسته ښکلي ښاغلي
مدام وینځي دپردوکالي ناولي
بل شی نه دی عاجزي اوغریبي ده
چې په بد نظرکتلی هرسړي ده
هنرونه پټوي دانسانانو
خاورې مښي په مخ باندې دخوارانو
ښه اشخاص زاړه لباس کښې وي بې قدره
بدسړی په ښه لباس شي عالیقدره
ډېرښه خلق په دنیاکښې خواروزارشته
بډایانوکښې ډېرخلق بدکردارشته
پام کوه ! په سپین سپېڅلومه غولېږه
بې پرواله خاکسارانو مه تېرېږه
په جنډوکښې ښه ښه خلق مالیدلي
دخوارانو په جاموکښې وي ښاغلي
چینجی اوسي دورېښموپه قباکښې
پټ مخ ګرځي ریاکار سپینه رداکښې
دیوسف خیروجاموکښې څه ګناه ده
ښه لباس کښې چې ګناه کړي زلېخاده
راځئ! خیرې کړو دابښې جامې رنګینې
پکښې وګوروخیرې ډېرې ننګینې

همدردي

ژاړي په غمونوکښې خواخوږی له هرچاسره

سل پتنګان سوزي دیوې شمع ژړا سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډک زړګی له اوښکو ګرځي وربځې په آسمان کښې بیا
څه ژړا ملګري ده دژوند دیوې برېښناسره
تول باغ ژړېدلی ځکه اوښکي دي ډکل په مخ
ډېرلکه لا له داغلی زړونه شته صحراسره
نه ښايي انسان ته چې دبل په غم غمجن نشي
لویه بدبختي ده که څوک نه ژاړي له چاسره
داسې بې غمي دي خدای په هېڅ کورکښې پیدانکړي
يوکورکښې چې ويروي اوبل خاندي له ليلاسره

حسن اونظر*

دړانده بډای په کورکښې ښايسته ښکلی لیلاوه
دنظرخاوند څوک نه و، بېهوده یې تجلا وه
ډېوه بله وه دحسن مګرعشق ورسره نه و
بې پتنګه سوزېدله شمع ځکه په ژړاوه
دسپین مخ اودسروشونډوتوروزلفوتوروسترګو
څه قیمت اوقدرنه و، زړه کښې مینه ددنیاوه
دښایست نوی بهارو، دګلزارجوش اوځواني وه
بینایي د ذوق هېڅ نه وه په بل ډول مشغولاوه
دګل لورته کتل نه و، بهارخوشې تېرېدلو
دمېووانتظار ډېرو دمادي ګټې سوداوه
دښکلا مېرمن خپه وه، دجمال څه قدرنه و
بصیرت ته وه محتاجه په نظرپسې شیداوه
مال دولت له حده تېرو، واک یې خپل وهرڅه ډېرو
مګردادتش کتلو اوشعورپه تمناوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم وفن هنراوشعربينا ذوق اوشعورغواړي

که په نيمه ځوک پوهيږي دليلی دغه معناوه
دمعناروح تل خپه وي دړندوناپوهوکورکښې
عرفاني نهضت مه غواړه! جامعه کې نابيناوه

بلهای*

يويې لوی بولي هغه بل ورته وروکی وايي

خپته يې لويه اوککره يې وره ده ډېره

غله يې ډېره مال يې ډېردی هرڅه ډېروکړه

مزدوران وري دي يوه بي بي مړه ده ډيره

کوټه تووده ده تشناب تووددی تنورتودوي مدام

هرڅه تاوده دي دګدابرخه سړه ده ډېره

دده له کوره هغه وخت خيروخيرات راوزي

چې تناره کښې ځځبدلی تري پيړه ده ډېره

کوريې دی نوی کالي نوي دي موټرنوی دی

فکريې زوړدی خيال يې زوړ ارزو زړه ده ډيره

په يوه سوی مړی خدای نه جنتونه غواړي
له ده سره د آخرت سوداوړه ده ډېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم*

چې نوی ګل دپسرلی ددې دنیا ومه زه
چې پاک له هرراز خیانت اوله ګناه ومه زه
زړه ته نزدې دخپلې مورغیږکښې مې ځای درلوده

دسترګوتور دزړګی سردخپل بابا ومه زه
جاروقربان به مې سل ځله په یوآن اوریده
لایق دمینې هغه وخت کښې دهرچاومه زه
دپېغلوجونولونګین سره مې لوبې کړلې
لاس به مې اچاوه ګریوان ته بې پرواومه زه
خپل اوپردی به په نظر دمحبت لیدلم
په حقیقت کښې دتمام کلی لیلاومه زه
په ډېروسترګوکښې مې مینه دخپل ځان لیدله
په زړه کښې ګران دډېروخلقوپه رښتیاومه زه
رموزدمینې راته موریې یونظروښوده
له ګړېدلومخکښې پوه په دې معناومه زه
چابه چې ډېرپخپلې غېږکښې اخیستم په مینه
په تش لیدو به یې خوشحا ل اوپه خنداومه زه
که لږ نظرزما دهغه وخت ژوندون ته وکړې
دموریه غېږکښې محبت سره اشناومه زه
که هرڅه هېرکړم عشق اومینه هېرولی نشم
سترګولیدلی محبت له زړه ویستلی نشم

غزل*

چاچې ایښې داشین خال ستاپه جبین دی

زما زړه هم دهغه له لاسه شین دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـــتا امېـــــل کښـــــې يـــــې ســـــل زړونـــــه دي پيلـــــی

چـــــــاجوړکړی ســــــــتا دغـــــــاړې لـــــــــونګين دی

جـــــــوره شـــــــوی يـــــــې دلمرلـــــــــه پلوشـــــــونه

ستادعشـــــــــق پرحـــــــــرارت مـــــــــې دايقـــــــــين دی

سورســــــالودې ســــــره لمبــــــه ده نــــــه پــــــوهيږم

کـــــه زمـــــا دزړه پـــــه ســـــرووينو رنګـــــين دی

دجمـــــــا ل پربښـــــــتې تـــــــه چـــــــې جـــــــوړولې

ورلېږلـــــــــی چاســـــــــلام چـــــــــا آفـــــــــرين دی

معجـــــــزه تـــــــه دقـــــــدرت اودخلقـــــــت يـــــــې

پـــــه ربښـــــتيا چـــــې خـــــدای احســـــن الخـــــالقين دی

خـــــــدای دې ســـــــاته پـــــــه امـــــــان لـــــــه بدوســـــــترګو

دادعـــــــــــا دپربښـــــــــــتوزمونږ آمـــــــــــين دی

دنازمېرمنې***

وروردې خـــــواري اومـــــزدوري کـــــوي لـــــه پـــــلاره ســـــره

تاپـــــه مســـــتۍ کښـــــې امېـــــل وشـــــکاوه لـــــه يـــــاره ســـــره

مـــــوردې مېچنـــــې ګـــــرزوي خـــــوردې منګـــــې ډکـــــوي

تـــــه ســـــورپېزوان غـــــواړې دســـــروزروله هـــــاره ســـــره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده غریبې خواره خواري کورکښې څه نه دي پاتې

مه کوه لوبې له درهم اوله دیناره سره

دلته دښځو په سرخاورې دي دنازمېرمنې

تایارانه ده اچولی دنیا داره سره

خبره نه یې ستاپه خویندومیندوڅه تېرېږي

ستاسروکاردی تمام عمرله سینګاره سره

زمونږ له حاله ځان خبرکړه په مونږ زړه وسیزه

دتن جامې سوزي زمونږ ستاله سیګاره سره

عیش وعشرت دومره ډېرپرېږده دوطن مېرمنې

مینه پیداکړه دخپل کورله کسب وکاره سره

یوزړه په لاس کښې ونیسه نورزړونه مه ځوروه

مناسب نه دی داخویونه له دلداره سره

په سراوما ل چې دوطن خدمت ته نه وي تیار

مه ګوره هېڅ دهغوخلقو له ریباره سره

ورسره مه خانده!چې خاندي په خوارانوباندې

دنازخنداکړه دوطن له خدمتګاره سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لیلی پسې ځم*

مکېږه په ماهسې ګمان چې په دنیا پسې ځم

له خانقانه رابهرشوم په لیلاپسې ځم
چې دآشناقدرکوي هغه جانان لټوم
نه یم هغه چې به هرځای ته په هرچاپسې ځم
لوی اوواړه نه پیژنم یم دماشوم په مثال
څوک چې کړي مینه راسره هغه لالا پسې ځم
سرته دبام یمه روان دلوېدوډارنه لرم
نه راستنېږم دسپوږمۍ سپینې رڼا پسې ځم
زړه مې هلک دی دپردی باغچې ګلونه غواړي
ددنیا غل مې مه ګڼه دګلوغلاپسې ځم
چرګوری نه یم چې دانه پسې له کوره اوزم
لکه بلبل دګل په لوری په بوراپسې ځم
له فرعونانوځنې تښتم دمولاپه طرف
دغرونوسرته دحق نوراوتجلاپسې ځم

څومره ښه وی

چې په سپین مخ دې زلفې خورې وي
سترګې دې تورې شوندې دې سرې وي
زه یم اوته یې نازونخرې وي
څومره ښه وي، څومره ښه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه حیا کړم او ته شوخي کړې
زه جرئت نکړم خوته مستي کړې
شې مهربانه اودلداري کړې
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې مې حیاشي لږ غوندې لرې
زه درنږدې شم ته وایې لرې
درته شروع کړم دعشق سندرې
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې ستا په غاړه وي امېلونه
زه دې وربل کښې ږدمه ګلونه
ته راته وایې دزړه حالونه
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې درته وایم په مایې ګرانه
له ټول عالمه له درست جهانه
ته وایې نه یم دومره ارزانه
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې شم بېخوده اوهرڅه وایم
ډېره دې زیاته له حده ستایم
ته راته وایې چې زه خوستا یم
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه يم*

زه بل څوک نه يمه اولاددغريبانويمه
سکنی وروردعاجزانو دخوارانو يمه

يمه له خاورونه پيداخورمه له خاورو پيدا
دلاس نيالګی ددې غريبودهقانانويمه

ماته آغاماته بادارماته صاحب مه وايه
ډېرويرېدلی له نامه دصاحبانويمه

چې ورته بل نيسي اوبه نوريې بې آبه غواړم
وينوته تږی زه دداسې بادارانويمه

دبل زحمت کښې چې خپل ځانته راحتونه غواړي
دسردښمن ددې بې رحمه ظالمانويمه

زما په زړه کښې دبل چامحبت مه لټوئ
زه دخوارانو دډېوولو پتنګانويمه

چې شپه او ورځ په خوارغريب خپل خدمتونه کوي
ددوی خادم نه يم خادم دخادمانويمه

زما ګناه***

نه مې دچاما ل خوړلی نه مې څوک وژلي دي
نه مې چاته ورک شه ياګم شو! کله ويلي دي

نوره ګناه نلرم په دې ګناه مې مه نيسه
زړه کښې مې چې پټ ظالم ته بدغوندې کتلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت داعتراف دی ګناه خپله درته وایمه

نه یمه منکرپه مظلومانومې ژړلي دي

داګناه دسترګو که دزړه ده نه پوهېږمه

بدمې چې لیدلی خدایږوبدمې هم ګڼلي دي

نه ومه خبرپرده مې لېر غوندې چې جګه کړه

نه دي دویلوهغه څه چې مالیدلي دي

زه یې په لیدلواو ویلوګناهګارشومه

نوریي په کولواوعمل باندې ښاغلي دي

نه یمه خاین په خیانت دنوروپوه یمه

پوهه که ګناه وي خلق ټول اوس پوهېدلي دي

داچې دېرکاره درته ولاړدي ټیټ سرونه هم

ستا مخکښې چې سم نشوه سم کله چلېدلي دي

هیڅ امیدترې مکړه که څوک ځان دتاغلام ګڼي

ماغلامانه ذهنیتونه پېژندلي دي

لوړمقام ته رسي چې بوټونه پاکوي دبل

ډیرپه دغه شغل ریاست ته رسېدلي دي

زما خوب*****

وربل یې ماپه خوب کښې پریشان لیدلی دی

ستابخت خومې رقیبه دغه شان لیدلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوهارپه غاړه محبوباشوه راحضوره
بلبله دا وطن مې ګلستان لیدلی دی
کارغان به پکښې نه وي بلبلان به پکښې وي
باغونه به سمسوروي ماباغبان لیدلی دی
داتوره شپه به خدای کاندی په مونږ باندې سبا
سپین مخ مې چې سباغوندې روښان لیدلی دی
تعبیرېې کړی ما، په ظالمانوبه چپه شي
چپه کاکل مې خوب کښې دجانان لیدلی دی
مهاربه دې په پوزه شي دسروزروخاونده
په سروشونډودپاسه مې پېزوان لیدلی دی
زه پټې سترګې نه یمه په هرڅه اوس پوهیږم
په خلاصوسترګوباندې ماجهان لیدلی دی
عمل چې وي ازاد اوانتقادپکښې بندې وي
ماهلته دظلمونوسخت طوفان لیدلی دی
له دامه که دې خلاص کړم په قفس کښې دې ایسارکړم
صیاده! ماخوڅورنګه زندان لیدلی دی
که هریورانه وژنې خیا ل اوفکرمې مه وژنه
په دې کښې مې وطن ته لوی تاوان لیدلی دی

انسان*

زه جسم نه یمه ماروح ددې جهان وګڼه

تیټ مې مه بوله بام دخونې مې آسمان وګڼه

دخاوروګټوپه تخت ناست یم په هواکښې ګرځم

ټول حیوانات مې دي تابع ماسلیمان وګڼه

تیاره کښې نه یم په آسمان کښې مې ډیوه بلیږي

دآسمان واړه ملایک مې شاګردان وګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

داټول نقشونه دجهان اومختلف رنګونه
زما په ذوق او ارادې پسې روان وګڼه

په کایناتوباندې زه هرقسم لوبې کوم
بحروفضامې دیوې منډې میدان وګڼه

شکایت نکړم له آسمانه څه ګیله نلرم
زما له لاسه دفلک څیرې ګرېوان وګڼه

سره له دومره اقتداره چې قدرت راکړی
په نری تارکښې مې دزلفوآوېزان وګڼه

دښکلومینه مې په عقل وفکرلوبې کوي
چې ستا وربل شي پریشان ماپریشان وګڼه

دعشق پنجونه نه خلاصیږم دلښکروپه زور
دایازمینه کښې اسیرشهنشاهان وګڼه

دلیلی یواشارات بس دی دعاقل دپاره
دعشق سوداکښې لیوني ډېرهوښیاران وګڼه

دعشق اومینې په حرم کښې زه لوی شوی یمه
څوک چې بې مینې ژوندکوي هغه حیوان وګڼه

چې دجمال ډیوه شوه بله پتنګان شوه پیدا
لومړی پتنګ ددغې شمع ته انسان وګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه جوړشوه؟

زمادآه له حرارته دوزخونه جوړشوه
له تورلوګی نه يې داپورته آسمانونه جوړشوه

اوښکي له سترګو اوخولي زماله وچولي نه
چې تويې شوي دخدای په لارکښې جنتونه جوړشوه

چې سرمی تیټ کړخپل ګریوان ته دمعناپه لټون
له یوه څاڅکی راته لوی لوی دریابونه جوړشوه

لکه غواص چې شوم غوټه دمعرفت په قلزم
هري قطري نه بې حسابه ګوهرونه جوړشوه

دزړګي سترګې مې کړې خلاصې دجانان په لوري
شعوربيناشو ذوق پيداشو اوشعرونه جوړشوه

چې آبادۍ ته مې کړه مخه ټول جهان شو ګلزار
له سپیروخاوروښایسته ښکلي ښارونه جوړشوه

سره او سپين ماچې په نظردمحبت ولیدل
ښکلوته هاراوپادشاهانوته تاجونه جوړشوه

مونږ کړه له خاورونه راپورته زر په خاوروکښې و
زرودپاره ولې مونږ څخه مریونه جوړشوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپله لاسه بتان جوړکړم بندګي يې کوم

باطل خدايان راته دوهم له مضمونه جوړشوه

نه وم خبرچې څه کوم دخه مقصددپاره

رانه په لوبوکښې اتوم څخه بمونه جوړشوه

عدالت***

فرق دحق اودباطلولوی حکمت دی

ددماغ اوزړه همدغه عبادت دی

چې صادق اوخاين بېل کړي يوله بله

اوس په کار مونږته همدومره بصيرت دی

بې له علمه بې له عدله بې له رحمه

په چابانديې رواکله حکومت دی

که مې څوک په لښته ووهي ظالم دی

که قانون مې غوڅ وي سرعدالت دی

ديوه شخص نوکري خوغلامي ده

لوی عزت دخپل وطن اوقام خدمت دی

چې خپل ځان ګڼي خادم دخادمانو

په دې رازښه پوهېدلی نن" الفت" دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ماموران*

زمونږ په محله کښې یودوه کوره ماموران دي

تنخواه اوپه رتبه کښې څه فرق نلري یوشان دي

خوراک دیوه هره شپه نرۍ وریجې چړګان دي

د ورځې کبابونه سالنونه نورشیان دي

دبل ماموړپه کورکښې ماشومان ګورم چې ژاړي

پخ کړی یې پیتي وي دوی شوروالله موره غواړي

سل رنګه نعمتونه دهغه کورکښې پخیږي

میوې لمدې اووچې پکښې هروخت پیداکیږي

دښارمامورین واړه دهغه کورکښې عذریږي

دښې ډوډۍ صفت یې مجلسونوکښې تل کیږي

سهار یې په کاله کښې پراټې شودې هګۍ وي

په هره ورځ پیروی شیرچایونه په چرګۍ وي

دابل ماموركره كله سابه كله شوروا وي

په میاشت کښې دې یو دوه ځله نرۍ وریجې رواوي

مدام دپوروړو، ورسره غم وسوداوي

یوه تنخوا تربلې نه رسیږي حال یې داوي

هغه څنګه مامورۍ ددې بل ولې داحال دی

دغورخاوندانونه زما دارنګه سوال دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کار اولیاقت کښې دی هغه ځنې بهتردی
هغه په پیسوباندې په هرځای کښې معتبردی

پخپلو سوغاتوپه لویوخلقو زورور دی
رشوت په رشوتونو هضموي دایې هنردی

کارغه دې خوري مرداري هریووایي چې بلبل دی
دپوهې صفتونه یې کوو مګرجاهل دی

دخپل آمرپه مخکښې نه پوهیږم څه پرې کیږي
سم نشي دربدلی ډېرکریږي اوټیټیږي

سرټیټ غاړه کږه شي لاس سینې نه بېلیږي
اوضاع اوحرکات یې ټیټ اوپست رامعلومیږي

زمونږ په ماموربنو کښې دارنګه ماموران شته
په دغو صفتونومدیران اوحاکمان شته

راځئ هغه ماموراوداماموره جلاکړو
دایوهرځای کښې وستا یودابل هرځای رسواکړو

دښوبدوتمیزوکړو دحق جذبه پیداکړو
لایق اونالایق وپېژنو وطن رڼا کړو

ترخوبه پټووسترګې په دغسې کسانو
قلم پسې راواخلئ دوطن وېښوځلمیانو

دحق جذبه***

دحق جذبه ده چې په څوی دپلاربوتان ماتوي

يوه سړي باندې طلسم دجهان ماتوي

دسکندرله سده ټينګ دى يوپه سله تقليد

دارازسدونه خاوندان دټينګ ايمان ماتوي

دخوف اوطمع محبت اوعداوت قيدونه

که هرچامات کړه هغه مکردشيطان ماتوي

دافلاطون په حکمت نه کيږي دحق پالنه

لښکر دظلم ومعصيت ابن عمران ماتوي

په عقل نشي لوی کارونه په جذباتوکيږي

بدنظامونه دجنون اوعشق طوفان ماتوي

دپلارنيکه په قدم مه ځه حقيقت پسې ځه!

هغه دودپرېږده چې حکمونه دقرآن ماتوي

خپلوپردونه مجردشه لحاظونه مه کړه

دحق ورمېږمراعاتونه دانسان ماتوي

خاوري اوګردونه

(۱)

که ښندې کله جامې خپلې له خاورو

ته پوهېږې؟ چې ګردونوکښې دلارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي هسې يومېلمه له کوم هېواده
چې يې خپل کالي ښنډلی په څووارو

(۲)

له کوم لوری راروان يوجهان ګردو
مخ اوښتې باندې يې پروت دلارې ګردو
ماوې څه دې ولېدل په دې جهان کښې
ويلې دومره شومه پوه چې جهان ګردو

(۳)

له دې خاوروشوه پيداډېرعالمونه
چې آبادې کړه لوی کلي لوی ښارونه
يوڅوورځې يې دژوندسندرې ووې
بېرته خاورې شوه اوچت يې شوه ګردونه

(۴)

کلی وران وخوباقي يې لا آثارو
يومرغه په دېوا ل ناست دايې ګفتارو
دغه زوړديوا ل چې ګورئ په يووخت کښې
جوړونکی دکورنوپوخ معمارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

لکه بوی چې له ګلشنه راجداشي
یابخار له دریابونو په هواشي
یوه ورځ به هم زمونږ له خاورو دوړو
یوګرد پورته له صحرانه ددنیا شي

فرداوملت

(۱)

په زرګونوکلوژونو دکړي ملتونه
په قرنوقرنوځملي وي ولسونه
د افرادو دعروج هسې مثال دی
لکه وي چې دریابو نوکښې موجونه

(۲)

په اسلام کښې فردتابع دجمعیت دی
دملت اجماع قانون دشریعت دی
پس دخدای اودرسول له امرونهی
دښوبدومعیارفکردملت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم او پوهه

(۱)

بصیرت او علم نشته په کتاب کښې
که څه نه وي دمغزو په پېچ وتاب کښې
علم او پوهه بل شی نه دی بینایي ده
خوشې ناست یې پټې سترګې په محراب کښې

(۲)

پوهه ټوله راوتلی له مغزوده
هسې نه چې په دې ډیروکتابوده
په نظرکښې که دقت صحیح سنجش وي
علم زیږنده ددغسې کتوده

سړیتوب

دتوتیانو له وینه دامعلومېږي
چې خبروباندې څوک نه سړی کېږي
سړی نه دی چې یې کاردسړونه وي
په خبروکه هرڅومره ښه پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدردي

پتنګ نه دی په ډېوه چې ستي نشي
بلبل نه دی چې په ګل فريادي نشي
زړه يې مه بوله تورکانۍ دصحرادی
په ليدو د زخمي زړه چې زخمي نشي

سياست

سياست دمطلب سرته رسول دی
په تدبيراوفکربانډې کارکول دی
خپلوټولوکوښښوخپلونقشونه
مستقيمه نتيجه نه اخيستل دی

بې قدري

لکه ګل دبيابان هسې لوېږم
څوک مې نه ويني په سترګوچې څه کېږم
دښايست قدرمې هېچاسره نشته
دانسان وتش نظرته هوسېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديمركراسي

پرستش ديوه تن بت پرستي ده

دمسلک پيروي لويه ازادي ده

په کوم ځای کښي چي يوفکرکړي کارونه

هلته خوشي مهمل لفظ ديموکراسي ده

دروح اطمينان

هغه ځای کښي وي دژوند واړه خوندونه

چي څوک نه ويني څه زجربي قانونه

اطمينان دروح اوفکرهلته بويه

چي اصول اوقوانين کوي کارونه

صبر

(١)

ځيني وايي صبرغم کښي نه ژړل دي

داولادپه مړينه ږيره نه شکول دي

که صحيح معنايي غواړي زما جانه

په سختيوکښي دځپل ځان نه بايلل دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

صـــــابرنه دی کـــــه زحمـــــت نـــــه خـــــوک ویریـــــږي
یـــــا هرشـــــي تـــــه لکـــــه وورکـــــی هوســـــېږي
بـــــې صـــــبري ده چـــــې بېځایـــــه خوشـــــحالی کـــــړی
یـــــاخوک زیـــــات لـــــه ضـــــرورته پـــــه قـــــارېږي

ددنیا قانون

یـــــوه ورځـــــې ســـــحرووې پـــــه خنداکښـــــې
داقـــــانون مـــــدام جـــــاري دی پـــــه دنیاکښـــــې
چـــــې ضـــــعیف دزورورخواکښـــــې ورکیـــــږي
لکـــــه ورکـــــه چـــــې ســـــپوږمی شـــــوه دلمرخواکښـــــې

یوسف اوزلېخا

تـــــه یوســـــف نفســـــي ارزو دې زلیخـــــاده
ســـــتاپه برخـــــه غلامـــــي ددې لـــــیلا ده
کـــــه خپـــــل ځـــــان دې ورنـــــه خـــــلاص کړپادشـــــاهي ده
کـــــه یـــــې خوښـــــې تـــــه ځـــــان وســـــپارې ګنـــــاه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر او مینه

مینه تل اوسي دزړولاندې کوروکښې

فکروي ددماغونوبنګلوکښې

په لوړکورکښې که څه عقل فکر غواړي

محبت مه لټوه لوړوقصروکښې

آشنایي

له غموسره مې هومره آشنايي شوه

چې يې اوس راته مشکله جدايي شوه

له ترخوزړه نه صبرېږي چې عادت شي

دښمن هم سړی ته خورشي چې ياري شوه

فکر او کار

(۱)

چې له لرې سړی کاندې سنجشونه

کارته نه رانږدې کيږي کړي فکرونه

له دې فکراوسنجش نه پيداکيږي

دماغونوکښې سودازړوکښې غمونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

بې له فکرچې څوک کارکړي خوشې زيارکړي
چې بې کاره کړي فکرونه ځان به خوارکړي
چې عمل اوفکريوله بله بېل شي
عمل خوارشي فکر ورکه سمه لارکړي

بې خبري

(۱)

په ګودرپېغلومنګي خپل ډکول
يومنګی دډکېدووخت کښې ويل
تړي نه يواوبه څکوخونه پوهېږو
چې څه رازبه وي دتږی اوبه څکل

(۲)

په رښتيا چې څوک منګی غوندې ډکېږي
ورو ترولوه احواله څه خبرېږي
په کندوانوڅوک پوره نه شي اچولی
که په لوره دخوارانو نه پوهېږي

علت اوسبب

هسې وايي سوی سوی پتنګان
چې مونږ پېژنوسيزونکی دخپل ځان
مونږله شمع ، شمع اورله تيلی واخيست
تيلی واخيست اورله لاسه دانسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهقانه

(۱)

ستا دلاس ګل ته بلبله خوشحالېږي

ستا له باغه دبهارورمه تاوېږي

ښایسته جوني ږدي ستاګلان وربل کښې

بوراګان دې په ګلونوتپرېږي

(۲)

ګوره پري نږدې داځمکه هسې شاړه

دنیاده ستا دغوایي په ښکرولاړه

نن ملاتېته کړه خپل کارته غفلت مکړه

بیا پخپل چمن کښې ګرځه هسکه غاړه

شعر

چې په جهان کښې نوراني روښانه لمرپیداشو

فکر او ذوق سره یوځای شوه ښه نظرپیداشو

ښایست یې وليده دعشق پکښې اثرپیداشو

له دغوټولونه بیاشعراوهنرپیداشو

مات کوډری

(۱)

دکودرپه غاړه پروت و مات کوډری

ویلی زه وم روغ منګی کلال جوړکړی

دلته لوبوکښې زه مات یوه ځلمی کړم

یوي پېغلې په اوروومه راوړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجهان هره ذره کښې عشق عيان دی
مات کودړی سره هم دعشق داستان دی
ډيرمين په دې کودردي يوځای شوي
ډيرمنګي دلته مات شوي لږدبيان دی

خوشحالي

کوروکلي کښې سکوت اوقراري وه
چې کتل مې په کوخوکښې خوشحالي وه
يوناڅاپه راپيداکوم ليونی شو
ماشومان ورته راغونډشوه خوشحالي وه

تور او سپين

که مې سرشي دهاتي له پښولاندې
که له پاسه مې راغورځوي دلاندې
تورته سپين نشم ويلی سپين ته تورزه
دااميددي څوک له مانه هيڅ نه کاندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر او حکمت

(۱)

په رڼا کښې دلمر خومره لوی حکمت دی

ژوند د پاره ډېر ضرور دا حرارت دی

مګر ګوره د آسمان سپينې سپوږمۍ کښې

خاوند ايښی د جمال شعري کيفيت دی

(۲)

په رڼا کښې که دلمر د ژوند ګوهر شته

د سپوږمۍ رڼا کښې بل کيف و اثر شته

په جهان کښې دي ضرور دا دواړه خيزه

ځکه د لته شپه او ورځ شام و سحر شته

سپين او تور ديوان

(۱)

چې څه کړی په جهان کښې سليمان دی

ماليدلی په قدرت کښې دانسان دی

په رښتيا که ته څه کار ورځنې واخلې

شپې او ورځې هغه سپين او تور ديوان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

څه چې غوښتی سلیمان دسبا ښارنه

ته یې مومې دسبا ورځې له کارنه

دبلقیس تخت به دستر ګو رپ کښې راوړی

دا امیدکیږي دشپو ورځوله زیارنه

حقیقت

(۱)

کبان وايي ژوندپیدادی له دریابه

سمندروايي چې دی داورله تابه

لټوي یې دهوامرغان هواکښې

حقیقت ورک دی ددهرله کتابه

(۲)

بلبل وايي دګل رنګ دی دستایلو

نسیم وايي خوشبويي بویه دوړلو

فیصله درنګ وبوی شوله مشکله

سرګردانه کړ نسیم شوردبلبلو

(۳)

ځینې وايي غوټۍ خاندي هوسیږي

زړه تنګۍ نه نجات مومي چې غوړیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینې نوروایي له ډیرې زړه تنګۍ نه
زړه یې چوي اوګرېوان یې څیری کېږي

ثواب

دبډای ثواب دوړی مړول دی
دفقیرثواب روژې خدای ته نیول دی
غازي وژني بل سړی ثواب دپاره
دشهیدثواب خپل ځان په بل وژل دی

دشاعرشعار

په سرکښې فکردوطن په زړه کښې مینه دیار
دزوراوظلم لوی دښمن دازادۍ طرفدار
په حق ویلوماتوي بت اوطلسم دډار
شاعر دپاره مناسب دی همدغسې شعار

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالفت پیژند ګلوي او ژوند پېښې

ګل پا چاالفت په ۱۲۸۸ هجري ش ۱۹۰۹ ع کښې دلغمان د عزیز خان په کڅ کښې زیږیدلی دی.

پلار یې میرسید پاچا اونیکه یې سید فقیر پاچا دی.

په ۱۳۱٤ کښې د انیس په اداره کښې کاتب شو.

په ۱۳۱۵ کښې د انجمن ادبي غړی.

په ۱۳۱٦ کښې د انجمن ادبي له غړیتوب سره د زیری د جریدې چلوونکی هم و.

په ۱۳۱۸ کښې د پښتو ټولنې د صحافت د مدیر مرستیال.

په ۱۳۱۹ کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د څانګې مدیر.

په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح د ورځپاڼې مشاور او بیا د پښتو ټولنې عمومي مبصر او د کابل مجلې چلوونکی.

په ۱۳۲۵ کښې د اتحاد مشرقي (ننګرهار) د جریدې مدیر.

په ۱۳۲۷ کښې په ننګر هار کښې د قبایلو عمومي مدیر.

په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلقو له خوا د ملي شورى په (۷) مه دوره کښې وکیل شو او په ملي شورى کښې د دوهم معاون په حیث وټاکل شو.

په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغیو خلقو د شورى اتمی دورې ته وکیل وټاکه.

په ۱۳۳٤ کښې د جلال اباد له خوا د لویې جرګې وکیل وټاکل شو.

په ۱۳۳۵ کښې په لومړی رتبه د پښتو ټولنې رئیس مقررشو او د پوهنې دوزارت د عالي شورى په غړیتوب ومنل شو.
همدارنګه د حقوقو دپوهنځی او د ادبیاتو د پوهنځی د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.

په ۱۳۳۸ کښې د افغان او شوروي د دوستۍ ټولنې رئیس هم شو.

د ۱۳۳۰ د جوزا له میاشتی د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس د ملي جریدې د امتیاز خاوند هم و، چه د لیکوالۍ ډیر زیات کار د ده په غاړه و او د فارسی اوپښتو مضامینو په لیکلو اوتهیه کولوکښې ئې درنه برخه درلوده چه ډیرې زیاتې مقالې یې په دې جریده کښې په مستعارو نومو اوبې نومه یا د اداری په نامه نشر شوي.

د ده چاپ شوی لوی او واړه کتابونه دادي:

١- دپسرلی نغمه.

٢- بله ډیوه.

٣- لغوي څېړنه.

٤- پښتو سندرې.

٥-عالي افکار.

٦- څه لیکل یا لیک پوهه.

٧- ادبي بحثونه.

٨- پښتوکلی پنځم جلد اول ټوک.

٩- پښتو کلی پنځم جلد دوهم ټوک.

١٠- د آزادۍ پیغام.

١١- غوره اشعار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲- لوړخيالونه او ژور فکرونه.

۱۳- منطق.

۱٤- غوره نثرونه.

۱٥- املاء او انشاء.

۱٦- ليکوالی (املاء او انشاء) دوهمه طبع چه له پخوا نه پکښې ډير زياتوالی راغلی دی.

۱۷- نو سبک او نوی ادب.

۱۸- د زړه وينا.

هغه کتابونه ئې چه تر اوسه نه دي چاپ شوي.

۱- نوی څرک (دپښتو لغاتو مقايسه له نورو ژبوسره).

۲- څه ګورم او څه اورم؟

۳- اجتماعي نظريات.

٤- ښه لمسون.

٥- د ټولنې علم (ترجمه).

٦- د موفقيت لار (ترجمه).

نورو هيوادو ته رسمي سفرونه:

۱- د ۱۳۳٦ د حمل په ۳ مه د يوه هيئت په مشرۍ پيښور ته تګ د رحمن بابا د قبر جوړولوپه غرض.

۲- د ۱۳۳٦ د ثور په ۲۸ مه د يوه کلتوري هئيت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د کلتور د وزارت په بلنه.

۳- د ۱۳۳٦ د اسد په ۲۹ مه د يوه هيئت په غړيتوب مونشن تـه تـګ د مستشرقينو پـه ۲٤ مـه کـانګرس کښـې د شـمول پـه غرض.

٤- د ۱۳۳۷ د ميزان په ۳ مه تاشکند ته د يـوه هيئت پـه غړيتـوب د اسيائي او افريقائي ليکوالـو پـه کنفرانسونوکښـې د ګډون په غرض.

٥- ۱۳۳۹ د ثورپه ۸ مه د يوه هيئت په مشرۍ اتحاد شوروي ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

٦- ۱۳۳۹ د اسدپه ۱٥مه د يوه هيئت په مشرۍ مسکو ته تګ دمستشرقينو په ۲٥ مه کانګرس کښې د ګډون په غرض.

۷- د ۱۳٤۰ د ثور په ۹ مه د يوه هيئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

په دغو سفرونوکښې يې دا ځايونه ليدلی دی.

مسکو- لينګراد-.سوچی- باکو-.دوشنبه- تاشکند- کيف- ولګا ګراد- تفليس- سمرقند- مونش- تهران- پيښور.

په دې سفر ونوکښې يې په رسمي دعوتونوکښې ډيرې وينا وې کړی اوکنفرانسونه ئې ورکړيدی.

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library